

Szabotica és Kisebbségi

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 8Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Beérkezésség 5-10. 8-53

Előfizetés ár hat hónapra

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

NAPILÓ

SZUBOTICA, 1929. JUNIUS 14.

XXX. ÉVFOLYAM

PÉNTEK

154. SZÁM

A Népszövetségi Tanács elfogadta a kisebbségi jelentést

Dandurand és Stresemann is hozzájárultak az Adatsi-féle jelentéshez, a német külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Németország fenntartja elvi álláspontját — Briand külügyminiszter kijelentette, hogy a kisebbségeknek hozzá kell illeszkedni ahhoz az államhoz, amelyben élnek és kijelentette, hogy a Népszövetség mindenkor meg fogja védeni a kisebbségek jogait. Az elfogadott jelentés hat módosítást hajtott végre az eddigi petíciós eljárásról.

A kisebbségi panaszokat a jövőben teljes nyilvánosság előtt tárgyalják

Madridból jelentik: A Népszövetségi Tanács csütörtök délelőtt a spanyol szenátus ülésében megkezdte a kisebbségi jelentés záróvitáját, amelyet Adatsi japán delegált jelentése vezetett be arról a határozati javaslatról, amit a tanács-bizottság a Népszövetségi Tanácsnak elfogadásra ajánl és amely

ismerteti a kisebbségi petíciós eljárásról végrehajtandó hat formális változtatást.

Dandurand kanadai kiküldött szólalt fel elsőnek és kijelentette, hogy a maga részéről meg van elégedve azokkal a jelentős eredményekkel, amelyek az Adatsi-jelentésben szerepelnek és amelyek a kisebbségi eljárást lényegesen megjavítják. All ez elsősorban arra a módosításra, hogy

a kisebbségi petíciós eljárásnak a jövőben teljes nyilvánosságot adjanak.

A Népszövetségi Tanácsnak az is jogában áll, hogy a hármass bizottságok információikat korlátlanul szerezhessek be és

még a panasztevő kisebbségektől is beszerezhetnek információt.

Stresemann német birodalmi külügyminiszter mondott ezután nagy beszédet, amelyben a kisebbségi eljárásról tett módosításokat kritizálta. Szerinte a beérkezett petíciók számáról és tartalmáról közléteendő statisztikai kimutatás határozott újítást jelent. Javulást hoz az eljárásba az is, hogy a hármass bizottságok a Népszövetségi Tanács ülése közben is tartalmat üljek. Örömmel üdvözli azt is, hogy

a hármass bizottságokat kivételes esetekben négy, sőt öttagú bizottságokká bővíthetik ki.

Helyesül az információk lehetőségei teljes szabaddatételét is. Ha azonban ezeket a javításokat elismeri és elfogadja is, ezzel szemben végtelenül sajnálja, hogy

a német memorandumban lefektetett értelmű javaslatokat nem vették figyelembe.

A jelentés figyelmen kívül hagyta a két legfontosabb német javaslatot, amelyek közül az egyik a fajokon nemzeti kisebbségi bizottságokban való szereplésére, a másik pedig állandó kisebbségi bizottság alakítására irányul.

Ezekben az elvi kérdésekben Németországnak fenn kell tartania álláspontját.

Elvi álláspontjának fenntartásával tehát Németország nem tekintheti véglegesnek a tanácsbizottság kisebbségi jelentését — mondotta Stresemann, — hanem

Németország fenntartja magának azt a jogot, hogy továbbra is követelhesse a Népszövetségi Tanácsban a kisebbségi kérdések tisztázását. Ezzel a kikötéssel szavazta meg Stresemann az Adatsi-jelentést.

Zalesky lengyel külügyminiszter és Titulescu román delegált szólaltak ezután fel egész röviden. Mindketten a jelentés elfogadását kérték, azzal a kikötéssel, hogy az Adatsi-jelentésben szereplő módosításokat a londoni Chamberlain-jelentés szerzői tartóknak tekintik.

Briand francia külügyminiszter emelkedett azután szólásra és nagy beszédet mondott. Mindenekelőtt a Népszövetség márciusi ülésén hangzottak elveit sorolta fel, amelyek szerint

a nemzeti kisebbségeknek hozzá kell illeszkedni ahhoz az államhoz, amelyben élnek.

Részletesen ismertette, mit tett a Népszövetség eddig a kisebbségi jogvédelem terén. A Népszövetség sohasem mondotta azt, hogy non possumus,

a Népszövetség sohasem dobta félre a nemzeti kisebbségek panaszait.

Bármilyen kellemetlen is volt számára — mondotta Briand — a Népszövetség mindig teljesítette kötelességét a kisebbségekkel szemben. Amit lehetett, azt a Népszövetség mindig megtette és a jövőben is meg fog tenni.

A kisebbségek szent jogainak védelmét a Népszövetség továbbra is ellátja, a Népszövetségi

Tanácsnak azonban arra is ügyelnie kell, hogy megőrizze az egyes államok szuverenitását és ne hagyja magát befolyásolni az elégedetlenek szervezeteitől, amelyek meghamisítják a Népszövetség szándékait és félremagyarázzák cselekedeteit.

Briand ismételt elismerését fejezte ki Stresemannnak a hékültény szellemért, amit a tárgyalások során tanúsított.

Ez az a szellem — mondotta — amely a Népszövetségi Tanácsnak most már majdnem évtizedes működését lehetővé tette.

Stresemann Briand beszéde után újra felszólt, hogy válaszoljon a francia külügyminiszternek. Hangsúlyozta, hogy el akar osztani bizonyos félreértéseket, amelyeket Briand beszéde felszínre hozhat.

Briand nem híve a kisebbségek teljes beolvadásának

és azt hiszi, hogy Briand maga sem értelmesebbé teszi a kijelentését, hogy a kisebbségeknek hozzá kell illeszkedniük az illető államhoz. Briand is elismeri — mondotta Stresemann — hogy a kisebbségeknek, nemzeti, faji, nyelvi és kulturális jellegük van. Ezt a francia külügyminiszter már a márciusi ülésén kiemelte és

Chamberlain ugyancsak elutasította azt az álláspontot, hogy a kisebbségeket asszimilálni kell.

A tanácsülés végén Adatsi elnök megállapította, hogy a hármass bizottság jelentését egyhangulag elfogadják.

„Anglia az egész világ barátja és senkinek sem ellensége“

Henderson külügyminiszter nyilatkozata — Macdonaldot lelkesen ünnepli szülővárosa — Péntekre várják az új amerikai nagykövetet Londonban — Amerikában óriási lelkesedéssel várják Macdonald látogatását — Angol politikai körökben némi nyugtalanságot keltenek Stresemann és Briand madridi tárgyalásai — Az angol kormány szerint a jóvátételi kérdés és a rajnai kiűrités nem Németország és Franciaország magánügye

A munkáskormány a washingtoni megbeszélésektől teszi függővé a Szovjetországgal való diplomáciai kapcsolatokat újrafelvételét

Londonból jelentik: Péntekre várják Londonban Dawes tábornokot, Amerika új londoni nagykövetét, aki meghívást hozott Hoover elnöktől Ramsay Macdonald számára, hogy látogasson el Washingtonba. Az új amerikai londoni nagykövet, aki az Olympic fedélzetén utazik, rádióan állandó összeköttetésben áll a washingtoni Fehér Házzal és ezen az úton kapott újabb utasításokat Hoovertól. Dawes tábornok már az első napokban kintazik Windsorba, hogy átadja megbízólevelét a királynak és haladéktalanul tanácskozzon fog Henderson külügyminiszterrel. Azt is tudni vélik a londoni lapok, hogy

az új amerikai nagykövet még kedd előtt ellátogat a skóciai Lomjontóba Macdonaldhoz és közli vele Hoover elnök szíveshangú meghívását.

Washingtonból azt jelentik a ondoni apok, hogy amerikai politikai körökben még sohasem kellet politikai esemény olyan nagy érdeklődést, mint Macdonald küszöbönálló látogatása.

Washingtonban a legmelegebb fogadtatás várja az angol miniszterelnököt, akit augusztus derekán várják Amerikába. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Gilbert Murray oxfordi egyetemi tanár lesz Anglia új nagykövete az Egyesült-Államokban, miután a Macdonald-kormány fel akarja menteni Sir Howard mostani washingtoni angol nagykövetet, lehetőleg még Macdonald látogatása előtt.

Macdonald miniszterelnök még skóciai szülővárosában pihen. Amikor megérkezett, a városi tanács ünnepi díszben vonult ki eléje a pályaudvarra és este néppünnyélt rendeztek a tengerparton, ahol nagy máglyát gyújtottak és annak világítása mellett ősi skót szokás szerint dudaszó mellett énekeltek és táncoltak a kör-

nyékből összegyűlt polgárok. Macdonald kiment a néppünnyélyre szűkebb honfitársai közé és mindenkihez volt egy-egy szíves szava, de különösen sokáig beszélgetett egy halással, aki gyermekkori játszópajtása volt.

Henderson külügyminiszter a brigtoni munkásklub megnyitására szerdán nagyobb beszédet mondott. Azzal kezdte, hogy a külügyi tárca elfogadásakor különösen kellemesen lepte meg az ellenzéki pártok részéről a biztatás.

Politikai ellenfelei ismételtlen biztosították, hogy az egész nemzet követi az ország érdekében.

Ez az igazi brit szellem megnyilvánulása — mondotta. — Áttérve külpolitikájára, hangsúlyozta, hogy külpolitikájának alapszámja az igazi nemzetközi együttműködés lesz, hogy az egész világ megtudja: Anglia mindenkinek barátja és senkinek sem ellensége.

Stresemann és Briand madridi tárgyalásait angol politikai körök némi nyugtalansággal fogadják. A Daily Telegraph értesülése szerint

az új angol kormány a német és francia külügyminiszterek madridi tárgyalásával szemben azon az állásponton van, hogy a Young-féle jelentés és a rajnai kiűritésnek kérdése nem Németország és Franciaország magánügye.

hanem a jóvátétel kérdésben érdekelt valamennyi lómra vonatkozik. Ilyen körülmények között Stresemann és Briand tanácskozásainak nem tulajdonítható döntő jelentőség. Az angol kormány maga fogja megragadni az iniciatívát és

már a jövő hét folyamán meg fogják tenni az előkészületeket nemzetközi kormánykonferenciára összehívására,

amelyen nemcsak a külügyminiszterek vesznek részt, hanem a pénzügyminiszterek és az érdekelt kormányok elnökei is.

A Daily Telegraph szerint

az új pénzügyi kormány nem helyesli teljes egészében a Young-tervezetet

és annak egyes részeit aggodalmasnak tartja. A munkáspárti kormány főleg azt kifogásolja, hogy a 33 millió font sterlinget kitevő német törlesztési annuitásból Franciaország 25 milliót kap és nem helyesli a termé-

szetben történő jövételi szállítások további tíz évre szóló rendszerezését sem.

A Daily News értesítése szerint

a Macdonald-kormány el akarja halasztani a Szovjetországgal való diplomáciai összeköttetés felvételét célzó tárgyalásokat.

Különösen Macdonald ellenzi ebben az ügyben az elhamarkodott lépéseket és nem akar ebben a kérdésben addig intézkedni, amíg nem beszélt Hoover elnökkel, miután meggyőződése szerint az angol-amerikai barátság a világébe egyik legfontosabb tényezője és ezért szeretné megtudni, hogy milyen indokai vannak Amerika közismert tartózkodó magatartásának Oroszországgal szemben.

politikában érdekelt ipari vállalkozókra és a Hoover iránt érzett lelkesedés ezekben a körökben nagyon lehült. Hoovert ez nem izgatja, hozzászólt, hogy az embereket csak az egész munka érdekli és lepi meg. Hisz a gépben, a szervezésben, a standardizálásban. Központi társadalombiztosítást akar szervezni, népjóléti tarcát kreál és népegészségügyi nemzeti organizációt létesít.

Hoover politikája alapján erősen hazafiás, amerikai és nemzeti. A tömegeknél lehet, hogy sikere lesz, a trósztmánusok, a védvámpolitika hívei és a nagyiparhoz tartozó egyéb ágazatok képviselői azonban egész természetesen harcban állnak ma már Hooverrel. Hiszen a »hooverizálás« az ő zsebükre megy és a standardizálás költségeit ők fizetik. Hoover mégis csak a nagy elnökök közül való és programja egészen új irányt jelent Amerika történetében. Kifelé pedig az Unió fokozottabb nemzeti öntudatát, egészséges önzését fogja jelenteni.

Hymódon nagyon vegyes érzelmekkel nézik már a puritán elnököt és puritán helyesét a tengerentúl. Hoovert ugyanis a tradíciók helyett a püanatyúi élet érdekli és a jövő. Amerikát, elsősorban pedig Washingtont igenis érdeklik a tradíciók, a konvenciók.

Az indián származású Mr. Curtis, az Unió alelnöke mutatta meg nemrégiben a legényesebben, hogy mennyire érdekli az amerikai embert a konvenció. Mr. Curtis ugyanis, özvegyember lévén, a hűgát nevezte ki reprezentációs háziasszonyává. Mr. Curtis vendégségbe ment a hűgával. Itt történt a sérelem: Curtist a diszasztaához, a főhelyre ültették, a hűgát pedig a diplomaták feleségei közé rangsorozták. Ebből aztán olyan perpatvar lett, hogy a végén Curtis nyílt levélben adta tudomására a külügyi hivatal vezetőjének, hogy soha többé nyilvános fogadáson sem ő, sem a hűga részt nem vesz, ha elégtételt nem kap. Az elmégesedő ügyet nagy nehezen lehetett csak elsimítani, hiszen külföldi diplomaták belegegyezése is kellett, végre is győzött Curtis és a hűga.

Hooverné után tehát a »Fehér Toll« főnök nő utóda a legelőkelőbb hölgy Amerikában. Az Unió első hölgye nagyon önálló és nagyon szerény is. Hooverné nem használ pudert, nincs kozmetikus, maga fésülködik, nem manikűröztet és igen egyszerűen öltözködik. Szenevedélye a geológia és az egyik geológiai kongresszus tagjait ő köszöntötte a Fehér Házban. Ez az első eset Amerika történetében, hogy az elnök felesége nyilvánosan beszédet mondjon. Vasárnap halásznai megy az elnök és a felesége. Nem az állam yachtján utaznak, hanem mint civilek. Hooverné maga hajtja a kocsiját és nem kísérik őt detektívek, mint ahogy eddig szokás volt az a Fehér Házban. Semmit sem visznek magukkal a hétvégi pihenőre sem. Valóban pihenni akarnak, mert mind a ketten dolgoznak.

Noviszadi repülő szerencsétlensége Horvátországban

A repülőgép egy hegybe ütközött és összetört

Bródból jelentik: Súlyos repülőkatasztrófa történt szerdán este Bród és Boszna Gradiste között, amelynek súlyosan sebesült áldozata Uzelac Teo, a noviszadi első repülőezred őrnagya.

Uzelac Teo őrnagy, aki a noviszadi társadalom ismert és közszeretetének örvendő tagja, szerdán délelőtt együléses Devoitin vadász repülőgéppel Zagrebba indult. A Száva fölé érve, mindenütt a folyó medrére fölött repült nagy magasságon. Bród és Boszna-Gradiste között a repülőgép sűrű felhők közé jutott s Uzelac őrnagy elvesztette a tájékozódást. Hogy a felhőket kikerülje, siklórepüléssel akart lelebebszállani. Abban a hiszemben, hogy a Száva fölött van s alatta nincs semmi akadály, nagy gyorsasággal jött lejjebb. A repülőgép azonban egy hegyhez vágódott hozzá s pordrórává tört.

Uzelac pilóta kiesett a gépből s súlyos sérüléseivel eszméletlenül maradt a helyszínen, ahol később

az arra járó munkások találtak rá. Uzelacot bevitték egy közeli fatelpre, ahol a közsigi orvos részesítette első segélyben, majd bevitték a bródi kórházba s onnan Noviszadra fogják szállítani.

Uzelac őrnagy szerencsétlenségének körülményei sokban emlékeztetnek arra a két év előtti katasztrófára, amely a zürichi repülőversenyről visszatérő Petrovics Zsivorad ezredes és Pajevics Dragutin százados életét követelte áldozatul. A két bátor repülő ködbe került s Tírelben beleütközött egy hegybe. A szerencsétlenül járt pilóták életüket veszítették.

A mostani szerencsétlenség híre Noviszadon nagy részvétet kelt. A megszebesült Uzelac őrnagy veje Dimsics Alekszandar-nak, a noviszadi semmitűszék elnökének.

Az orvosok véleménye szerint Uzelac őrnagy állapotja súlyos ugyan, az életveszedelmen azonban túl van.

Keztyü, cylinder és sétabot nélkül sétál Herbert Hoover

Mit akar „leépíteni“ az új elnök, Hooverné Amerika legegyszerűbb asszonya

Washington, június.

Husvét vasárnapján délelőtt Herbert Hoover fekete uccái ruhát öltött, hozzá szürke filckalapot tett, állógallérjához pedig csikós nyakkendőt kötött. Csak Washington elegánciamesterei tudják, milyen rémes dolgok ezek önmagukban is. Hát még így együtt. Herbert Hoover azonban tetézte ezt a bűnét azzal is, hogy keztyűjét is otthonhagyta és sétabot nélkül járt az uccán.

A meghalt nagy elnökök szellemei bizonyára forgolódtak sirjukban. Sem Roosevelt, sem Taft, Wilson, Harding és Coolidge nem jelent meg fontosabb alkalommal felöltő és cylinder nélkül. Herbert Hoover megtette. Az új elnök szereti a standard-ruhát, rendszeren kétsoros sötétkék öltönyt vesz fel, egyenes állógallért, világos filckalapot. Mindez azt mutatja, hogy reménytelenül nincs érzéke az eleganciához. Az uriszabók esodálkoznak, mintha villámcsapás érte volna őket, az előkelő férfítársaság pedig lesujtja és mezdöbbsenve, de nyenyelen tudomásul venni, hogy ez most a Hoover-éra Hoovernek nemcsak az öltözék nem olyan fontos, mint ezeknek az uraknak és elődeinek, sok egyéb tradíciót sem respektál.

»Main 6.« ez a telefonszáma. A telefon ott áll a dolgozószobájában, a Fehér Házban. Ez is hallatlanul destruktív tény, hogy az Unió elnökét úgy fel lehet hívni telefonon, mint ahogy például akármelyik trószvezért sem lehet. Az Unió elnökeivel telefonon eddig közvetve lehetett csak beszélni. Hoover azt se tartja fontosnak.

1922-ben, kereskedelmi minisztersége idején konfliktusa volt egyik miniszterársával. Elterjedt a híre annak, hogy lemond. Hoovert jól ismerte mindenki, őtíási szervezőképessége révén addig is, mint távozó minisztert pedig elárasztották ajánlatokkal. A mammut-vállalatok meghívták vezérigazgatóknak: felügyelőtanács elnökének, ezek a címek mind milliós jövedelmeket jelentenek dollárban. Hoover akkor azt válaszolta levélben minden egyes ajánlatra, hogy a pénzkérés számára nem életél. Neki már van annyi vagyona, amely bőségesen elég a megélhetésre, többre nincs szüksége, a felesleget szívesen feláldozná közérdekű célokra.

Hoover tehát nem ambicionálta azt sem, hogy a kiváltságos dollárfejedelmek legfőbb tanácsában elfoglalja azt a vezető helyet, amelyet egy-kettőre elfoglalt volna. Nagyon figyelemreméltó erkölcsi fölény ez, mert azokat igazán könnyű megszámolni, akik szorgalmas munkával megvagyonosodva visszautasították volna az ölükbe hulló rendkívüli jövedelmeket.

Jó harmincesztendő megfeszített munkára néz vissza Herbert Hoover, hiszen 1899-ben már Ausztráliából jött haza, hogy megműssjön. Menyasszonya Lou

Henry, ma az Unió első asszonya. Már a házasságot is romantikus keretek közt kötik meg, mert Hoovernek összesen két napja van csak a házassádra; üzleti utra kell indulnia Kínába. Diszpenzációval megtartják az esküvőt, utána a hajóra szállnak, az új asszony elkíséri férjét Kínába. Nagystíli bányavállalatok megszervezésével teszi híressé a nevét keleten és Amerika üzleti életében. Mikor a háború kezdődik, élelmiszert szállít Belgiumnak. A hajókat személyesen vezeti, közben a központi hatalmak politikusaival tárgyal, az élelmiszertárhajók sértetlenségét sikerül biztosítani. A háború végén az egyetlen fegyelmző erő a lázas Európa számára Hoover élelmiszertárhajója. Pár évig tulajdonképpen ő Európa élelmészeti diktátora. 1921-ben kereskedelmi miniszter lesz és 1929 március 4-ikén bevonul a Fehér Házba.

Ezideig, tehát harminc éven keresztül ugyancsak sokféle alakban nézte, látta, élvezte és szenvedte az életet. Dolgozott. Néha igen kemény fizikai munkát is. Ott is kezdte, mint nagyon fiatalon árvaságra jutott munkásivadék. Az Unió pénzügyi vezetője meglehetősen bizalmatlansággal néztek a köztársasági párt Herbert Hoover nevű elnökjelöltjére. Éppen ezek után és emiatt. Miféle konzervatív lehet az, aki pár évvel ezelőtt még nyíltan demokratának vallotta magát? Fenntartással fogadták és gyanakvóan vették Hoover jelölését.

Hivatalbalépése alkalmával azonnal megkezdte működését: a hivatalok szünetelt az új elnök munkálzatában megszüntette. Első beszédének vezérfonala a leépítés. Ez a hooveri leépítés azonban egész különös jellegű, mert a szegénységre vonatkozik. Hoover a szegénységet akarja leépíteni. Szerinte nem elég, ha a dollárfejedelmek milliókban vágálnak, vagy hogy a tizszdespekulánsok hausse-okban örjöngenek, meg hogy a polgárok és parasztok esendes jóléthez vevőálnak. Hoover mind a százhuszmillió amerikai polgárra gondol programjában. »A modern technika vívmányait köztudomásúlag kell tenni«, — mert különben megszakad az egység a társadalomban és a technikából kinaradót réteg a civilizáció fenmaradását fogja veszélyeztetni! Ez a hooveri gondolat elsősorban a jólét módszeres kiterjesztését akarja. Ne legyenek sorvadós, tudóveszes, nélkülöző és éhezó hányászok és munkások. Az ipari bérszolgálatot meg akarja reformok által szüntetni, a munka értékének biztosításával. Hoover ideája, amely felé halad, hogy minden amerikai polgár eljusson az autó, a rádió, a telefon és a fűrdőszoba használatának standardjára.

Természetes, hogy Hoover nem republikánus tanácsadókat vett maga mellé: jelentős pozíciókat és miniszteri tarcákat juttatott demokrata barátainak. A pénzkapacitás aggodalma pedig áterjedt a védvám-

A gyilkos sötétség Tévedésből agyonverte testvérét

Oszjékről jelentik: Megrendítő gyilkosság tartja izgalomban Kesinčí baranyai község lakosságát. Csóvics Szteván harmincéves iparos legény tévedésből agyonverte testvérét, Csóvics Ivánt, aki még a helyszínen meghalt. A tragédiát a sötétség idézte elő.

Csóvics Szteván és Iván rossz viszonyban voltak sógorokkal, Horvát Iván földmivel. Az ellenségeskedésre az adott okot, hogy Horvát kilencévi holdog házasságot után elhagyta feleségét és egy másik asszonnyal állt össze. Emiatt többször támadt veszekedés közöttük és a Csóvics-fivérek között, de tettlegeségre sohasem került sor. Szerdán este a két testvér kocsin hazafelé igyekezett a szomszéd községből. Utjuk Horvát háza előtt vezetett el és amikor oda értek, Csóvics Szteván látta, hogy Horváték ablakán keresztül világosság szűrődik ki. Leugrott a kocsirol és a kocsiiban levő baltát magához véve, azzal bezúta sógora ablakait, mire bent a szobában elollották a lámpát. Csóvics Iván, aki nem tudta, hogy bátyja mit akar, rosszat sejtve leugrott a kocsirol, odafutott Sztevánhoz és hátulról igyekezett lefogni. A sötétben Csóvics Szteván azt hitte, hogy Horvát támadta meg és mielőtt még rájött volna tévedésére, a baltával kétszer testvére fejére sújtott. Iván nyomban összeesett és csak annyit tudott mondani:

— Szteván mért akarsz megölni?

A következő percben holtan terült el. A gyilkos látva vezetes tévedését, nyomban a csendőrségre futott és bejelentette a történetet. A csendőrség letartóztatta.

**A BÁCSMEGYEI
NAPLÓ - RA**
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

A pápa június 23-án hagyja el először a Vatikánt Megkezdik a vatikáni állam rádióállomásának építését

Rómából jelentik: A lateráni szerződés ratifikációs okmányainak kieserélése után most már megkezdődött minden akadály nélkül, hogy a pápa véget vessen önkéntes vatikáni fogságának. A Vatikánból származó hírek

milícia fog kordont venni a hívők óriási tömege előtt.

Miután a pápa már jóváhagyta *Marconi* szenátor-nak a vatikáni rádióállomás építésére vonatkozó ter-

A lateráni szerződés ratifikált okmányainak kieserélése a Vatikánban. 1. Mussolini, 2. Gasparri

szert a Szentatya június 23-án, vasárnap, hagyja el először a Vatikánt és olasz területen levő templomban fog misét celebrálni. Nagy előkészületek folynak, hogy a pápa első útja minél ünnepélyesebb külsőségek között folyjon le. Az utvonalon mindenütt, amerre XI. Pius pápa elvonul, olasz katonaság és fasiszta

vét, a rádióállomás építését a napokban már megkezdik. Működik már vatikáni külön posta és távíróháló is és a vatikáni állam területén már a svájci testőrség teljes közbiztonsági szolgálatot. A külön vatikáni pályaudvar üzembehelyezése is rövidesen megtörténik.

Garami Ernő az angol munkáspárt meghívására Londonba utazott

Az emigrációban élő magyar szocialista vezér a Macdonald-kormányral folytat tárgyalásokat

Bécsből jelentik: Osztrák szociáldemokrata körökben sokat beszélnek arról, hogy

Garami Ernő, az emigrációban élő magyar szociáldemokrata vezér az angol munkáspárt meghívására Londonba utazott.

Garami Ernő évek óta él Bécsben, ahol újságírással foglalkozik, kifelé azonban meglehetősen tartózkodó minden politikai szerepléstől. Garaminak az angol munkáspárttal való kiváló összeköttetése közismertek és már az első Macdonald-kormány idején is feltűntek keltettek londoni tanácskozásai.

Megbízható forrásból származó hírek szerint Garami Ernő Londonban a Macdonald-kormány tagjaival folytat tárgyalásokat, amelyek informatív jellegűek és elsősorban a mai magyarországi politikai helyzetre vonatkoznak.

Amerika készül a háborúra

Olaszország felemelte a hadkötelesek korhatárát

Londonból jelentik: A *Morningpost* washingtoni jelentése szerint

az amerikai gyarmattügyi miniszteriumban törvényjavaslatot dolgoznak ki, amely a nemrég hozott francia törvény mintájára rögzíti a nemzet erőinek megszervezéséről háború esetére.

A javaslat értelmében összeírják az állampolgárokat és az egyes iparágakat, úgy hogy háború esetén idő-

veszteség nélkül mozgósíthatják az egész vonalon az állam erőforrásait. A nők szolgálatát a francia törvénytől eltérően nem veszik igénybe.

Mint Rómából jelentik, Mussolini mint házigazda a minisztertanács csüvörtői ülésén javaslatot terjesztett elő, hogy a hadkötelek kort az 55 éves korhatártól a 65 éves korig emeljék fel.

A minisztertanács Mussolini javaslatát elfogadta.

Erzberger szállította Oroszországba leplombált vagonokban Lenint és Trockijt Megjelent Ludendorff elvált feleségének naplója

Münchenből jelentik: Nyolc évvel ezelőtt adta be a válópórt férje ellen *Ludendorffné* asszony. A német hadsereg volt főparancsnokának válópóré sokáig húzódtott, míg aztán az asszony javára kimondták a válást. Ludendorffné továbbra is Münchenben lakik és már a válópór folyamán foglalkozott azzal a tervvel, hogy naplót ír, amelyben intim részleteket közöl nemcsak férje egyéniségéről, hanem politikai működéséről is és beszámol mindazokról az eseményekről, amelyeknek mint Ludendorff tábornagy felesége fültanuja volt. A napló, amelyen hat év óta dolgozott Ludendorffné, most végre elkészült és meg is jelent az egyik nagy müncheni cég kiadásában.

Azok, akik hálószerkezeteket és intimításokat vártak a naplótól, csalódtak. Ludendorff elvált feleségének visszaemlékezései inkább azokat a politikai pikanteritásokat domborítják ki, amelyekről eddig vagy semmit vagy pedig keveset tudott a nyilvánosság. Ludendorff asszony, úgy látszik, csak magánügyeiben ismeri a diszkreციót, de ami a politikát illeti, ezen a téren mindent, amiről hallott és amit tudott, kritikátlanul és közvetlen modorban megírta.

Lizenhat év eseményeit tárgyalja Ludendorffné naplója. Emly ideig tartott a tábornaggal való házassága. A naplónak különösen az összeomlás és a német forradalmat megelőző időkről szóló fejezetei érde-

kesek. Férjét sok helyen úgy állítja be, mint egy cinikus, hatalomvágyó férfit, aki améltett kereteken túltört, sőt ki akarja híví maga ellen a végzetet.

Az összeomlás után Ludendorff tehetetlenül és végül közönyösen szemlélte az eseményeket. Közben teltek az évek és a válópór megindítása előtt néhány hónappal gyakran emlegette feleségének:

— Szörnyű ostobaságot követtem el a német forradalmárok, hogy nem gyilkoltak meg. Ezt a taktikai hibát nem szabad lett volna elkövetniük. De várj csak, elérkezik még az a nap, amikor ismét az én kezében lesz a hatalom és akkor majd ezek az urak, akik megkegyelmeztek életemnek, megkapják a magukét. En nem leszek ilyen nagylelkű.

Erzberger és Ludendorff viszonyáról is hosszasan írt Ludendorff asszony. Elmondja, hogy férjs tulajdonképpen Erzbergernek köszönheti főparancsnoki kegyvezését. Erzberger személyesen intervenált a bajor királynál, a württembergi királynál, a badeni nagyhercegnél, nem is beszélve II. Vilmosról és Ferenc Józsefről — Ludendorff érdekében. Erzberger munkáljának tulajdonítható, hogy *Falkenhayn* kegyvesztett lett, majd pedig Ludendorff került a hadsereg élére.

Ebben az időben Ludendorffné gyakran volt együtt Erzbergerrel, aki bizalmas közléseket írt neki. Egy alkalommal — írja Ludendorff asszony — Erzberger közölte velem, hogy Oroszországban langralobbantatta a forradalmat. Azt is elmondta, hogy íróasztalának fiókja tele van titkos levelekkel, amelyek Oroszország forradalmasításáról szóló jelentéseket tartalmaznak. S csakugyan Erzberger volt az, aki leplombált vagonokban Svájcba Oroszországba szállította *Lenint* és *Trockijt*.

A riasztó revolver

Felmentettek egy maliidjosi mázoló az emberölés kísérletének vádja alól

A szubotícai törvényszéken szerdán tartotta Szaracsevics Mátó tanácselnök büntetőtanácsa a folytatálagos írtárgyalást a szándékos emberölés kísérletével vádolt *Sáradí Sándor* mázoló bünyügyében. Ebben az ügyben június 5-ikén volt az első tárgyalás.

Sáradí Sándor ellen az ügyész az azt a vádat emelte, hogy 1923. augusztus 14-ikén Maliigyoson *Pataki* Gergelyre revolverből rálőtt és a jobbkezén megsebesítette. A vádolt, akit hosszabb ideig nem lehetett megtalálni, körözéssel alapján Beogradban tartóztatták és Szubotícaára szállították. Így történt, hogy az 1923. augusztus 14-ikén elkövetett büncselekményből kifolyólag most került vizsgálói fogságba.

A múlt héten tartott első tárgyalás alkalmával a vádolt tagadta, hogy szándékában volt megölni *Pataki* Gergelyt. Ő és két barátja este tíz órakor Maliigyoson egy vendéglőből hazatérőben voltak. A három ismerős egy uccasarkon megállt és beszélgetett. Történetesen arra jött *Pataki* Gergely, akit a vádolt és társai nem is ismertek. *Pataki* a vádolt szerint kihívóan viselkedett és sértegette a fiatalembereket. Amikor a vádolt erre erőlyesen visszafelelt, *Pataki* kést rántott. Amikor a vádolt ezt meglátta, elővett a zsebéből egy kis revolvert és riasztásból kétszer a föld felé lőtt. A vádolt-nak ezzel a vallomással szemben a tanuként kihallgatott *Pataki* Gergely úgy adta elő az esetet, hogy amikor találkozott a három fiatalemberrel az uccasarkon, félíg tréfásan, félíg komolyan, de jóakarattalug figyelmeztette őket, hogy miért állnak ott az uccasarkon, még valaki megtámadhatja őket. Erre a jóindulatu figyelmeztetésre a vádolt elkezdte sértegetni. A tanu kinyújtotta a jobbkezét, hogy a szitkozódó fiatalembert megragadja. Ebben a pillanatban eldördült két lövés és a golyó a jobb alsó karjába furdott. A tanu hártározottan tagadta, hogy neki kús volt a kezében. A bíróság ezután még több tanut hallgatott ki az első tárgyaláson, amelyet *Makszimovics* Szvetiszlav államügyész indítványára elnapoltak, hogy beszerezze dr. *Tóth* Árva Márk maliidjosi községi orvos vallomását. A folytatálagos tárgyaláson dr. *Tóth* Árva vallomásából megállapították, hogy a vádolt jobb alkarját tényleg lövés érte, a sérülés azonban nem volt súlyos és nyolc napon belül gyógyult.

A perbeszédet után a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint a vádoltat felmentette a szándékos emberölés kísérletének vádja alól. Az indokolásban kifejtette a bíróság, hogy maga a sértett és a vádolt, valamint a többi tanu vallomásából megállapítható az a tény, hogy a vádolt, amikor rálőtt *Pataki*ra, a fegyvert lefelé tartotta. Ebből pedig az következik, hogy nem lehetett szándéka megölni, hanem csak a kezén vagy lábán eltalálni, hogy harc képtelenné tegye. A bíróság egyben elrendelte a vádolt azonnali szabadlábra helyezését. Az ítélet jogerős.

Leugrott a kórház emeletéről egy priglavica-sveti-iváni iparos

A szerencsétlen ember holtan terült el a kövezeten

Oszejkről jelentik: Az oszejeki kórházban esőtörtökön reggel borzalmas öngyilkosság történt, amelynek áldozata egy negyvenöt éves priglavica-sveti-iváni iparosmester. A szerencsétlen ember leugrott a kórház második emeletéről és a kórházudvaron szétromosított tagokkal holtan terült el.

Az öngyilkost Horn Mihálynak hívják és Priglavica-Sveti-iván egyik legtekintélyesebb iparosa volt, aki mintegy két hónappal ezelőtt ideggyógyosan megbetegedett és hozzátartozói kénytelenek voltak ápolás végett az oszejeki kórházba szállítani. Másfél hónapig volt kezelés alatt a kórházban Horn, akin k állapotában az utóbbi időben már erős javulás mutatkozott. Néhány nappal ezelőtt azonban buskomor lett és szerdán este, amikor a vacsoráját bevitték hozzá, nem akarta azt elfogadni. Ugyancsak visszautasította az orvoságot és egyre azt hajtogatta, hogy nincs már neki semmi reménye, mert ugyanis halottnak tekint magát. Reggel korán felkelt és átülte az ápolószemélyzet észrevette volna, feltépte az egyik ablakot és a következő pillanatban levette magát a mélységbe.

Szubotcai bűnügyek a felebbviteli bíróság előtt

Tizenegy szubotcai ügyet tárgyalt szerdán a felebbviteli bíróság

Noviszadról jelentik: A felebbviteli bíróságon dr. Nikolics Richárd tanácselnök büntető tanácsa szerdán tizenegy szubotcai bűnügyet tárgyalt.

A szubotcai törvényszék múlt évi május 19-én Vig János negyvennyolc éves bácskotolyai földmivest sikkasztásért egy havi fogházra ítélte, mert 1925-ben a bírósági végrehajtó által lefoglalt ingóságait elidegenítette. A felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet.

Vojnics Jozsip és Csóvics Szevén hajmoki volt községi rendőrököt a szubotcai ügyészség hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolta, mert 1925 július 8-án Beslies Márkó hajmoki lakost, akit lopás gyanúja miatt tartóztattak le, a fogdában megverték. A szubotcai törvényszék múlt évi április 27-én a két rendőrt nyolc-nyolc napi elzárásra ítélte. A felebbviteli bíróság a két rendőrt büntetését felemelte és Vojnics Jozsipot egyhavi, Csóvics Szevánt pedig kéthavi fogházra ítélte.

A szubotcai törvényszék múlt évi január 30-án két havi fogházra ítélte súlyos testisértés miatt Janjics Jovan hajmoki földmivest, aki 1926 június 30-án Bajsan Koszanovics Dusánt késsel verekedés közben súlyosan megsebesítette. A felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet.

Helybenhagyta a felebbviteli bíróság Weinpert József szubotcai sófőnök egyhavi elzárásáról és 100 dinár pénzbüntetéséről szóló ítéletét, mert 1924 november 13-án Liszák József szubotcai lakost, aki kerékpáron haladt, autójával elgázolta.

Mercel József topolyai közműves 1925 április 13-án behatolt Bácskotolyán a tőle különvártan élő felesége lakásába, fegyverrel a kezében, életveszélyesen megfenyegette és azt hangoztatta, hogy az asszonyt megöli. E fenyegetések beváltását egy rendőr akadályozta meg, aki az asszony segítségére jött. Mercel József a rendőrnök is ellenszeregett. Mercel teljes ítátsággal védekezett. A szubotcai törvényszék múlt évi április 27-én és a felebbviteli bíróság szerdán nyolchavi fogházra ítélte.

Szalai Károly horgosi földmives Szubotcán 1926. december 3-ikán kocsin ment ki a pályaudvarra, de a kocsi árát sokalta és a szolgálatban levő rendőr közbelépése és felhívása ellenére sem fizette ki, sőt a rendőrré bicskát fogott. A szubotcai törvényszék március 9-ikén hatóságelleni erőszak miatt kéthavi fogházra ítélte. A felebbviteli bíróság megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és Szalait Károlyt hatszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

Nagy Iván volt szubotcai rendőrt hivatalos sikkasztás miatt a szubotcai törvényszék 1927. október 13-ikán nyolchavi fogházra és háromévi hivatalvesztésre ítélte, mert Szubotcán 1921. április 28-ikán az előzetes letartóztatásban volt Zoltán Józseftől egy órát és kétszáz esekhoronát megkötés végett átvette és azt fogtalanul megtartotta, továbbá Zoltántól 28.000 magyar koronát kért és elfogadott, hogy éjszakára hazaengedje a fogdából. A felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet.

Csáti András sztaramoraviceai földmives 1925. április 18-ikán Paasir és Moravica között kerékpáron halva elütötte az uton Juhász Pál hetvenéves pacsiri földmivest és Juhásznak eltörölte a lába. A szubotcai törvényszék és a felebbviteli bíróság gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért tizenöt napi fogházra és 1000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Vidakovics Iván szubotcai földmives 1923. októberben a bíróság lefoglalt ingóságait elidegenítette.

A szubotcai törvényszék és a felebbviteli bíróság sikkasztás miatt tizenöt napi elzárásra ítélte.

Nagykanász Kálmán szubotcai rendőr Szubotcán 1923. május elsején Szendi István szubotcai lakost, mert az a kocsinban kétszer arcüritötte, boxerrel úgy vágta fejbe, hogy Szendi a helyszínén meghalt. A szubotcai törvényszék 1927. december 9-ikén Nagykanász Kálmánt egyhavi fogházra ítélte és ezt az íté-

letet a felebbviteli bíróság is helybenhagyta.

Csáti András sztaramoraviceai földmives sikkasztással volt vádolva, mert 1925. szeptember havában Andrási Nikola szubotcai bórkereskedésében Silbergberg Géza nevében, annak tudta nélkül, bört vásárolt és azt a maga részére tartotta meg. A szubotcai törvényszék és szerdán a felebbviteli bíróság emiatt hathavi fogházra és 100 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Ajándékregény egy olcsó könyvsorozat előfizetőinek

Megjelentek a „Kiválasztottak” első sorozatának utolsó kötetei

A Pantheon népszerű regénysorozatának a *Kiválasztottak*-nak második két kötete Knut Hamsun *»Csavargók»* című kétkötetes regénye megjelent és ezzel egyidejűleg kikerült a sajtó alól a Pantheon ajándékkötete Molnár Ákos *»Végre egy jó házasság»* című regénye, amely az idei Mikszáth Kálmán-díjat nyerte el. Ezt az izlées kiállítású, kitünő regényt ingyen megkapja mindenki, aki a *Kiválasztottak* sorozatát megvette és így egy valóban értékes és nevelésesen olcsó könyvsorozat után még egy nagyszerű könyvet kapnak ajándékba az előfizetők. Mind a három kötet szétküldését szerdán kezdte meg a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatala a könyvsorozat előfizetői részére.

A nagyszerű első sorozat befejezése után most megindul a *Kiválasztottak* második sorozata, amelynek kiállítása még jobb, mint az első. A sorozat magában foglalja az 1929. év legnagyobb sikerű irodalmi alkotásait. Akad közöttük vígjáték és komoly, szórakoztató és gondolatásra készítő mű egyaránt, de valamennyi művészi színvonalú, abszolút irodalmi értékű regény.

A *Kiválasztottak* második sorozatában következő regények jelennek meg:

1. Maurois: *Két asszony között.*
2. Mary Borden: *Flamingo.*
3. Felix Sallén: *Bambi.*
4. Ilja Ehrenburg: *Moszkvai sikátor.*
- 5-6. Arnold Zweig: *Grisca örömszer* (Két kötet.)
7. Suzanne Normand: *Nők a galyán.*
8. H. G. Wells: *Az igazi király.*
9. Pontoppidan: *Thora van Deken.*
10. Kessel: *A repülőtest.*
- 11-12. Sinclair Lewis: *Sam Dodsworth Európában.* (Két kötet.)
13. Pirandello: *Mattia Pascal kettős élete.*
14. Barry Pain: *Férfikor*
15. *Ajándékkötet.* (Kiváló értékű elsőrangú kiállítású eredeti magyar regény, melynek bolti ára kb. 60 dinár. Az ajándékkötetet mindenki saját tetszése szerint választhatja ki öt felajánlott könyv közül.)

Aki június végéig beküldi az alanti szelvényt, három kedvezményben részesül:

1. Fizetve a 30 dináros bolti ár helyett 19 dinár kedvezményes áron kapja az egyes köteteket. Azonlag egész vászonkötésben negyven dinár helyett 29 dinár áron.

2. Tizenegy kötet átvétele után a tizenötödik kötet teljesen ingyen, ajándékként kapja.

3. Az előjegyzés nem jelent nagyobb kiadást egyszerre, mert havonta csak két kötet árát kell kifizetni. Aki a két kötet árát minden hónapban előre beküldi, a könyveket portómentesen kapja.

Bizonyos, hogy a *Kiválasztottak* második sorozatának, amely a világ legnagyobb elő írónak legújabb és legjobb regényeit gyönyörű kiállításban, esonkítailan művészi fordításban eddig elképzelhetetlen olcsó áron adja, ugyanolyan nagy sikere lesz, mint az elsőnek. Akiik igényt tartanak a kitünő regénysorozatra, küldjék be a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatalának mielőbb az alanti szelvényt:

MEGRENDELŐLAP

Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, Subotica

Ezennel megrendelem A KIVÁLASZTOTTAK új sorozatát 15 kötetben. Havonta két kötet szállítandó. Az utolsó kötetet ingyen kapom.

Fizetve kötetenként 19 dinár áron.

Kötvé kötetenként 29 dinár áron.

A köteteket minden elsején személyesen veszem át önkönl.

A két kötet árát minden hó elsején előre beküldöm. (Csekklapot kérek).

A két kötetet tessék minden hó elején utánvéttel küldeni

Név: .....

Foglalkozás: .....

Pontos cím: .....

56.329 lakosa van Noviszadnak

A legutóbbi népszámlálás óta negyvenhét százalékkal a szaporulat — Több a férfi, mint a nő Noviszadon

Noviszadról jelentik: A noviszadi népszámlálást vezető központi bizottság, amelynek élén Lukics János polgármesterhelyettes áll és amelynek technikai vezetése dr. Kosztics Lázár, szubotcai egyetemi tanár, a kiváló statisztikus kezében volt, csütörtökön délelben befejezte a népszámlálás összegezési munkáját és számszerűleg megállapította, hogy mennyi lakosa van Noviszad városának. A népszámlálásnak az az eredménye, hogy *Noviszadnak 56.329 lakosa van* és így a népszámláláshoz fűzött reménysek minden tekintetben igazoltak a mintaszérien vezetett noviszadi rendőrbjelentési hivatal próbanépszámlálását, amelyet Djakov Alekszander rendőrkapitány, a bejelentési hivatal főnöke néhány héttel ezelőtt a bejelentési lapok alapján a városi tanács elé terjesztett. Noviszad 56.329 lakosával ezerről jogot tarthat arra, hogy az új adótörvény értelmében utonnan épült házak ne tíz, hanem husz évi adómentességet élvezzenek, miután a lakosság száma meghaladja az ötvézetet.

A csütörtökön befejezett noviszadi népszámlálás eredménye alapján *Noviszad az ország ötödik legnagyobb városa*, természetesen az 1921-ik évi népszámlálási adatokkal való összehasonlítás alapján. Noviszad lakossága 1921. óta negyvenhét százalékkal emelkedett. A népszámlálási bizottság jegyzőkönyvébe foglalta a megállapított adatokat és a jegyzőkönyvet Lukics János polgármesterhelyettes, mint a bizottság elnöke, dr. Kosztics Lázár egyetemi tanár, dr. Adamovics Péter városi tisztviselő, Plavics Nikola városi műszaki tanácsos, Djakov Alekszander főkapitányhelyettes, a bejelentési hivatal főnöke, Vruncszi Milla kataszteri tisztviselő, továbbá Kovacsics Dusán elsőosztályú százados, a katonai térparancsnokság kiküldötte irták alá.

A népszámlálás keresztülvitelénél a várost hat körzetre osztották fel. Az első körzetben 9.887, a második körzetben 9.439, a harmadik körzetben 7.827, a negyedik körzetben 12.214, az ötödik körzetben 11.976

és a hatodik körzetben 4.889 lakos van.

A népszámlálás adatai szerint Noviszadon 29.104 férfi és 27.225 női lakos van. A többi adat feldolgozása és pedig, hogy mennyi pravoszláv és mennyi más telekezetű, mennyi szerb és mennyi más anyanyelvű lakos van Noviszadon, hosszabb munkát igényel.

A népszámlálási munka befejezése után felkerestük dr. Kosztics Lázár egyetemi tanárt, aki a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt arra kérem a *Bácsmegeyi Naplót*, hogy cáfolja meg egyes lapoknak a népszámlálással kapcsolatban közölt alaptalan tendenciózus tudósításait, amelyek a lakosság nemzeti megosztása tekintetében közöltek. Képtelenség ezeket az adatokat már ma közölni, amikor azokat a bizottság sem ismerheti és bizonyos, hogy a vallás és a nemzetiségi arány megállapítására legkorábban egy hónap múlva kerülhet sor. Ami a népszámlálás keresztülvitelét illeti, kellemesen és örvendetesen lepelt meg, hogy a körzetvezető és az összeíró biztosok milyen odaadó és lelkiismeretes munkát végeztek. Az összeírás összegezésénél nagy szolgálatot tett a noviszadi népszámlálási központi bizottságnak a „Burroughs Adding Machine Co.” beogradi fiókja, amely két összeadó géppel és két tisztviselőjének díjtalan rendelkezésre bocsátásával rendkívül módon megkönnyítette az összeírás munkát. Az eredmény nagyon meglepett, mert tekintettel az 1911. és 1921. években megtartott népszámlálásra, nem mertem volna hinni, hogy Noviszad város lakossága, ilyen rövid idő alatt, ilyen hatalmas mértékben megnövekedett. Noviszadnak 1911-ben alig volt 30.000 lakosa, 1921-ben pedig 39.000. Ha tekintetbe vesszük, hogy a világháború alatt a lakosság száma nemcsak nem szaporodott, hanem csökkent, akkor meg kell állapítanunk, hogy Noviszad az egész országban, Beograd és Zagreb után, a lakosság növekedése tekintetében az első helyen áll. A lakosság

száma 1921. óta 17.000 lélekkel emelkedett, vagyis az évenkénti szaporulat öt százalékot tesz ki. A lakosság megoszlása vallás és nemzetiség szerint 1921-ben a következő volt: pravoszláv 14.976, katolikus 14.061, görögkatolikus 399, protestáns 5628, muzulmán 428, zsidó 2511, más felekezeti 161. — Szerb 16.288, magyar 12.937, német 6479, szlovén 923, más szláv 1916, román 141, olasz 60, arnauta 258, más nemzetiségű 145.

— A központi bizottság befejezte munkáját és az egész anyagot átadtuk a városnak, amely a bejelentési hivatal útján megkezdi a lakosságnak nemzetiség

és felekezet szerint való osztályozását.

Ez a munka dr. Kosztics szerint el fog tartani legalább egy hónapig és csak akkor lehet a népszámlálás részleteiről teljesen áttekinthető tiszta képet kapni. A most megtartott népszámlálásnak hivatalos jellege van s az adatokat minden hivatalos eljárásnál teljes értékűnek fogadják el. Közvetlen eredménye a népszámlálásnak, hogy az újonnan épülő házak husz évi adómentességet kapnak.

A népszámlálási összeíró iverk a jövőben megalakuló városi statisztikai hivatalhoz kerülnek s e hivatal munkájának alapjául szolgálnak.

Halálos autókatasztrófa Beograd mellett

Két ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült

Beogradból jelentik: Csütörtökön délelőtt halálos autószerencsétlenség történt Beograd közvetlen közelében. A fővárossal összeépült Mali Mokrlug közelében vezető országúton tíz óra tájban nagy sebességgel rohogott Urošević Zsivorád 571. számú személyautója, amelyet Mihovánovics Jován sofőr vezetett. Az autó egyszerre letért az útról, beheróghant az út szélén elhúzó mély, vízzel telt árokba, ahol darabokra tört.

Az utasok közül Mihovánovics Dimitrije szmedevrévi gyáros és Angyelkovics Vlada beogradi sofőr szörnyethaltak, míg Mihovánovics Jován, az autó vezetője és Erlenwein Mikró beogradi vésnök súlyosan

megsebesültek.

A felborult autóra és utasaira csak később találtak rá a járőrök, akik a szerencsétlenségről nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket. Erlenweint és Mihovánovicsot a beogradi köz-kórházba szállították, ahol az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy mindkettőn arcukon és törzsükön szenvedtek súlyos sebeket, úgyhogy felgyógyulásukra kevés a remény.

A nyomozás kiderítette, hogy a halálautón három muzsikuscigány is utazott, akik azonban sértetlenek maradtak és eserbent hagyva a sebesülteket, el-tűntek.

Az Odol

fogpép, épp úgy mint az Odol szájviz, komoly tudományos alapelvek szerint készül. Nincs jobb fogpép, mint az Odol fogpép.

Fertőtlenítő hatása megakadályozza a fogkő lerakódását és kellemes üdítő íze van.

Megbukott

a budapesti Magyar Színház A színészek konzorciális alapon folytatják az előadásokat

Budapestről jelentik: Budapest művészi életének legújabb szenzációja a Magyar Színház bukása. A rossz gazdasági helyzet miatt két héttel ezelőtt a Belvárosi Színház zárta be kapuit és csütörtökön a Magyar Színház alakult át konzorciummá, mert az igazgatóság nem tudott a színház hitelezőinek fizetni.

Négy évvel ezelőtt bérelte ki az Unió csődtömegetől tíz évre a Magyar Színházat a Színházbérlő R. T., amely a színház igazgatóivá Faludi Jenőt és Neumann Dezsőt delegálta. Három évig a Magyar Színház új rezsimje meglehetősen sikerrel működött, az idén azonban nem sok sikert ért el. A bemutatott darabok közül csak kettő ért el komolyabb kasszasikert, a többi darab azonban az átlagon aluli bevételek mellett került színre. Már hónapokkal ezelőtt válsághírek terjedtek el a színházról, amelyek fokozódtak, amikor néhány hét előtt Neumann Dezső kivált a színház kötelékéből. A hitelezők ekkor megrohanták a színházat, egymást érték a foglalások és végrehajtások és bár Faludi Jenő mindent elkövetett, hogy a helyzetet legalább a színészek számára megmentsse, a bukást nem tudta elkerülni. Az utolsó lökést a bukáshoz az adta meg, hogy az Unió csődtömegegondnoka a bérhátralek miatt azonnali hatállyal felmondta Faludinak a szerződést és így a Magyar Színház bérelte megszűnt amit Faludi Jenő szerdán bejelentett a színház művészi és műszaki személyzetének.

A Magyar Színház színészei elhatározták, hogy a színházat konzorciális alapon vezeti tovább. A konzorcium vezetőjévé Hegedűs Gyulát, a kiváló színművészt kéri fel, akinek személyében garanciát látnak arra, hogy a színházüzem fennakadás nélkül dolgozhat tovább. Miután Molnár Dezső dr., az Unió csődtömegegondnoka elhöz a megoldáshoz hozzájárult, a Magyar Színház csütörtöktől kezdve konzorciális alapon játszik tovább és június 15-ikén, szombaton bemutatja a »Szeretem a feleségemet« című operettet, amelyet Stella Adorján dolgozott át magyar nyelvre.

A kisantant nem tartja kielégítőnek Valkó magyar külügyminiszter választát A választ élénken kommentálják a kisantant-államok fővárosaiban

Beogradból jelentik: Valkó Lajos magyar külügyminiszternek a kisantant-államok jegyzékére adott válasza úgy Beogradban, mint Prágában és Bukarestben élénk kommentárookra adott alkalmat. Mértékadó helyen hangsúlyozzák, hogy Warkó válasza egyáltalán nem kielégítő, sőt még erősebb hangsúlyozását jelentí azoknak az eszméknek, amelyeket Bethlen az Ismeretlen Katona emlékűnnepélyén tartott beszédében kifejtett. Mértékadó köröknek és a sajtónak egyöntetű

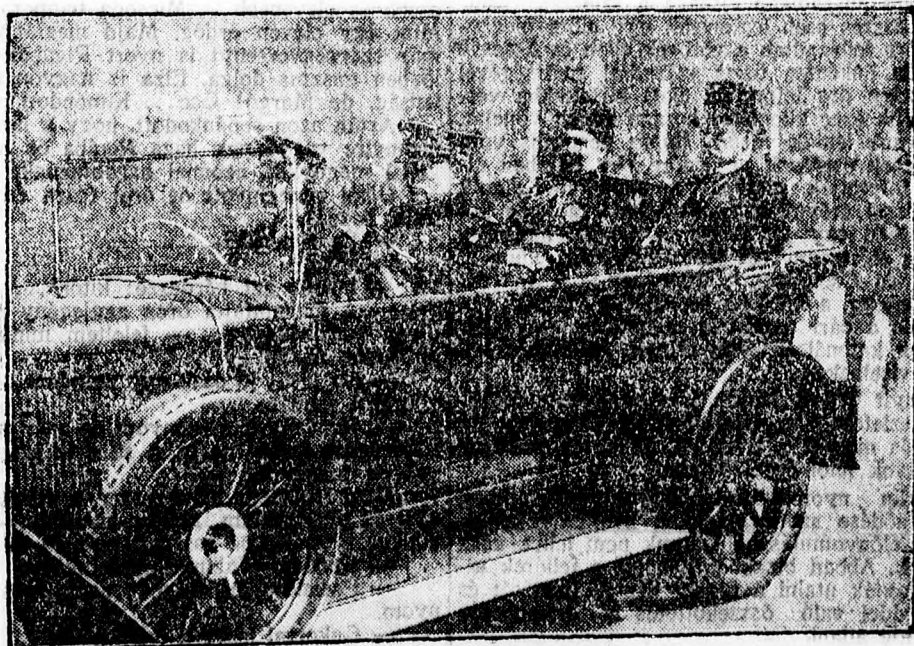
véleménye az, hogy a kisantant-államoknak mindenestre védekezniök kell minden olyan törekvés ellen, amely a békeszerződés revízióira irányul.

Különösen szembetűnőnek tartják, hogy a magyar kormány most már nyíltan az élére áll az irredenta akcióknak, amelyet eddig nem hivatalos jellegűnek igyekeztek feltüntetni. Hangsúlyozzák még azt is, hogy a magyar kormány politikája komolyan veszélyezteti Európa békéjét.

Berlin ünnepli Fuad egyiptomi királyt Diplomáciai fogadtatások és diszéládások az egyiptomi király tiszteletére

Berlinből jelentik: Fuad egyiptomi király már néhány nap óta Berlinben tartózkodik és a német főváros közönsége állandóan lelkesen ünnepli Fuad király berlini látogatását dr. Stohrer kairói német követ kényszerítte elő, aki az uralkodóval együtt érkezett Berlin-

a német kormánynak csaknem valamennyi tagja fogadta a pályaudvaron. A királyi vendég Hindenburg elnökkel együtt automobilon vonult be a német fővárosba, amelynek közönsége az utovalon mindenütt lelkesen ünnepelte. Megérkezése óta egymást érik Ber-

Fuad egyiptomi király Hindenburg elnökkel bevonul Berlinbe

be. Az egyiptomi király nagy kíséretével együtt Albrecht herceg wilhelmstrassei palotájában szállt meg és berlini tartózkodása alatt a német kormány vendége.

Fuad király Berlinbe érkezésekor Hindenburg köztársasági elnök nagy tisztelettel járul az élén-

ben a diplomáciai fogadóestek, a színházak diszéládásai és egyéb ünneplések. Az egyiptomi király mindenütt fényes kísérettel és dr. Hassun Nashab pasha, berlini egyiptomi követ társaságában jelenik meg.

Fuad király néhány napig marad a német fővárosban.

NAPRÓL-NAPRA

A könnyű

A könnyű, mely az emberek szeméből fakad, rendszerint a nagy tejsz és lelki fájdalmak hatása alatt serked ki, de a könnyű vegyi szempontból a természet nagy áldása, általa védekezünk a különböző — szemnek ártalmas — baktériumok ellen, még pedig igen hatásosan.

A könnyűben olyan vegyi alkotórészek vannak, amelyek rövidesen megölnék majdnem minden baktériumot.

Frederic Ridley, a londoni orvosakadémia tagja, számos kísérletet folytatott a könnyűvel — az emberi könnyűvel, mert csak az embernek van könnyűje! és rájött arra, hogy egy-egy kávéskanálnyi könnyűben sokkal több baktériumölő anyag van, mint ötszáz liternyi konyhasóoldatban, mely tudvalevőleg szintén ellensége a baktériumoknak.

A tudós szerint a könnyű ugyanazokat az anyagokat tartalmazza, mint a vér fehér testecskéi, a fagociták, melyek állandóan pusztító hadjáratot viselnek az emberi szervezetben fellépő baktériumok ellen. Minthogy pedig hasonló anyagokat lehet lelni egyéb állati szervezetekben is, nem lehetetlen, hogy egykor majd ezekből kivonjuk azokat a vegyszereket, melyek kitűnő és mégsem mérges fertőtlenítő anyagok.

Orvosi és élettani szempontból nevezetesen az angol tudósok az a fölfeledeése, hogy a könnyűben ugyanolyan fertőtlenítő anyagok fordulnak elő, mint a vérben.

Iszákosok

Egy tökrészeg ur megáll egy magányos fa előtt s mély figyelemmel szemléli. De nem egy fát lát, hanem kettőt. Próbál elhaladni a két fa között. Schogyse sikerül. Visszatörpan, tántorogni kezd, megint nekiindul, megint visszahököl. Többször megismétli a hű kísérletet. Végre kétségbeesetten kiált fel:
— Végem van. Eltévédtem egy erdőben.

Az egér látja, hogy az asztalon egy pálinkatöcsa van. Ő egyáltalán nem ismeri még a szesz mívvoltát és erejét, de most szomjas lévén, ráugrik az asztalra, egyet szippant a furcsa nedűből, aztán visszacsúsz a lyukjába. Ott kicsikét mereng, majd megint az asztalra ugrik, megint hörpint kicsit a pálinkából. Újra a lyukjába szalad s ott hosszan-hosszan gondolkodik. Egyszerre újra az asztalon terem és ezúttal már nagyot huz a pálinkából. Nem is megy vissza a lyukjába. Hanem fölmászik egy dobozra, a hátsó lábaira áll, fölbörcölja hajuszát és így cincog:
— Most aztán jöhet a másikal!

Az első paróka

Ki hordta az első parókat? Jó Fülöp, Bologna herceg.

A herceg egy betegség következtében elvesztette minden haját. Ekkor Portugal Izabellával járt jegyben. Hogy eltakarja kopaszágát, fején rendszerint fekete siphát hordott. Így nem volt valami csábító és ezt a szép hercegnő se tudta előtte eltitkolni! A herceget nélfelabu gyötörte.

Egy prelátus, aki az udvarnál nagy kegyben állott, meg akarván szerepelni a herceg elismerését, nagy díjat tűzött ki annak, aki elmés módon tudja eltakarni a herceg tarságát.

Egy kis idő múlva egy idegen jelentkezett kihallgatáson a hercegi udvarnál. Miután Jó Fülöp maga elé bocsátotta, egy siphát mutatott, melyet hosszú, szőke hajzat takart, egészen olyan, mint az emberi fején nő.

A prelátus el volt tőle ragadtatva.
— Hisz ez valóságos remekmű — kiáltott. — Mi a neved? — szölt oda az idegének. Mi a neved, te derék ember?

A föltaláló szerény fodrász volt, aki Dijonban lakott. E nap este Jón Fülöp fényes hálat adott a buxellesi hölgyeknek és uraknak ez alkalommal viselte először a parókat.
Az első parókat.

Élet az apróhirdetéseken

London egyik nevezetes napilapjában nemrégiben az alábbi apróhirdetés jelent meg:

— Hajlandó vagyok magamat bármivel beoltatni, rákkal, tifusbaktériumokkal, maláriával, alvótem magamat bármilyen sebészeti kísérletnek is, föltéve, hogy nem vakulok meg teljesen.

A debbenetes apróhirdetés mely benyomást gyakorolt mindenkire és az újság riportot írt róla. Föladója egy szegény walesi bányász, negyven esztendő, öt gyermeke van, két éve munkanélküli. Miután a legsötétebb nyomorba süllyedt és semmi reménysége se volt arra, hogy pénzt szerezzen, akképen akart végetvetni a családjára szakadó léségnek, hogy fölládozza a tudománynak a testét.

Egy másik újságban, Newyorkban az alábbi hirdetés olvasható:

— Szőke nő föllet keresem, hogy magamnak varrassam föl. A föllet nagy összeget fizetek.

Ennek az apróhirdetésnek a feladója viszont egy milliárdosnő, aki egy gépkocsibaleset alkalmával elvesztette a fölhüvét. Erre az ajánlatra megannyi jelentkezés akadt. Egy huszonöt esztendő szőke asszonnyal meg-

is állapodott a milliárdosnő. Ennek az asszonnyak csecsmő gyermeke volt, a férje munkanélküli. Bal fölűért négyezer dollárt kapott.

Kettőt nem értünk. Hogy engedheti meg a törvény bármely országban az ilyen üzleteket? Hogyan viselhet az ember, ha milliárdos is, suraságoktól levetett fölvet?

A tojáskirály

Egy elrkuszigazgatónál valami fiatalember ajánlkozik. A következő párbeszéd folyik le közöttük:

— Kicsoda maga?

— Eloch, a tojáskirály.

— Mit tud?

— Három tucat tyuktojást, két tucat kacsatojást és egy tucat ludtojást tudok megenni egy ültőhelyemben.

— Ismeri a műsorunkat?

— Nem.

— Mi naponta négy előadást tartunk.

— Helyes, Sebal.

— És azt hiszi, hogy képes lesz minden előadás szerepelni?

— Azt.

— Vasárnaponként hat előadást tartunk.

— Sebal.

— Ünnepe napokon minden órában külön előadást tartunk.

Erre a kijelentésre a fiatalember — úgy látszott — végre tüdődni kezd.

— Akkor kérem — szólalt meg végül — egy kikötést kell tennem mielőtt aláírnám a szerződést.

— Micsoda az? — kérte a színházigazgató.

— Az, hogy az előadások között hazaszaladhaszak és meggyem a rendes ebédeztet és a vacsorámat.

A buzának eséséről tárgyalt a bukaresti nemzetközi agrárkongresszus

Dr. Franges Ottó földmivvelésügyi miniszter nyilatkozata a kongresszus eredményeiről

Beogradból jelentik: Dr. Franges Ottó földmivvelésügyi miniszter, aki szerdán este érkezett vissza Bukarestből Beogradba, csütörtökön délelőtt fogadta a saját képviselőit és hosszabb nyilatkozatot tett a bukaresti nemzetközi agrárkongresszuson szervezett benyomásra.

A földmivvelési miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott a kongresszus megszervezéséről. Tudvalevőleg még 1927-ben határozták el Genfben az agrárállamok kiküldöttét, hogy egy nemzetközi szervezetet létesítsenek a mezőgazdasági államok problémáinak tanulmányozására és a mezőgazdák nemzetközi kooperációjának megvalósítására. Ennek a konferenciának eredménye volt a bukaresti kongresszus összehívása.

A földmivvelésügyi miniszter kijelentette, hogy a kongresszuson számos fontos kérdést tárgyaltak le, sok referátumot hallgattak meg és a tárgyalások mindvégig a legbarátságosabb méterben folytak, úgyhogy meg lehet állapítani azt az örömdetes tényt, hogy a

kongresszuson résztvevő kiküldöttek között a tárgyalás egész folyamán a legteljesebb összhang uralkodott.

A jugoszláv delegáció — folytatta Franges miniszter — úgy számánál, mint az általa előterjesztett szakreferátumok érdekességénél fogva, általános figyelmet kellett és munkájával a kongresszus legteljesebb elfelelését vívta ki. Különösen részletesen foglalkoztak a megheszelések során a buza világpiaci árának állandó esésével, ami nagy gondot okoz a mezőgazdákknak. Ezzel az üggyel kapcsolatban megheszeltek azokat a módozatokat, amelyekkel a buzaárak stabilizálása lehetséges volna.

A földmivvelésügyi miniszter a Mihalake román miniszter által rendezett banketten hosszabb felköszöntőt mondott és a kongresszus berekesztése alkalmából magas kitüntetésben részesült. A román király ugyanis a legmagasabb romániai rendjellel, a Román Korona nagykeresztjével tüntette ki a földmivvelésügyi minisztert.

Tizenöt halottja van a szamosmegyei árviznek Tengerré változtatta a vihar a megye egész területét

Kolozsvárról jelentik: A szamosmegyei árvizről beszámoló újabb jelentések szerint olyan óriási mennyiségű csapadék hullott le a megye területén, amelyre eddig még nem volt példa.

Az áradásnak eddigi jelentések szerint tizenöt halottja van.

A hivatalos jelentés azonban csak hat halottról tesz említést. Az árviz alkalmával eltűnt személyekről még mindig nem érkezett jelentés és az eltűnteket is a halottak közé számították, mert bizonyosra veszik, hogy a víz sodra és az iszap eltemette a holttestüket.

A megye fölött elvonuló vihar heves záporral kezdődött, majd légszó támadt, amely az egész megyét tengerré változtatta.

A Szamos Iklódnál kilépett a medréről és a hullámok feltartóztatathatatlannul nyomultak előre elsepere utjukból a gyöngye konstrukcióju védőgátakat. A víz először Ormón községet érte el és percek alatt előntötte.

A házak és a gyengébb anyagu gazdasági épületek mint a gyufaskatulyák omlottak össze.

A község határában volt Weisz Zsigmond vegyeskereskedése és koresmája. A víz ereje elsodorta a házat, amelyből csak Weisz és egyik fia tudtak kimenekülni, míg felesége és a kislánya a romok közé szorultak és megfulladtak.

Dengernél a víz kötszáz méter hosszúságban áttörte a gátat és óriási pusztítást végzett. Vicsfaluban a víz magával sodorta az erdőben kivágott fatöncöket, amelyek nekiütődtek a házak falának és a falu nagy részét rombadöntötték. A veszélyeztetett területre katonaságot rendeltek ki, amely a menekülők segítségére van.

A megyében a vetés és a gyümölcsfák teljesen elpusztultak és a lakosság földi és élelem nélkül menekül az ártéletről. A kár felbecsülhetetlenül nagy.

Besszarábiában is óriási vihar és fellöszakadás pusztított és a jelentések szerint itt huszonnyolc halálos áldozata van az orkánnak.

A jugoszláv-magyar árvaszéki bizottság befejezte működését Szuboticán

A vegyes bizottság Noviszadra utazott

Jugoszlávia és Magyarország között, mint ismeretes nemrégben konvenció jött létre, amelynek értelmében a két ország árvaszéki hatásait kicserélik egymás között az árvaszéki iratokat és a vagyont, amelyek állampolgáraikat illetik meg. Ezeknek az ügyeknek a likvidálására jugoszláv-magyar vegyes bizottság alakult, amely az elmúlt héten Szomborban működött és átvette a Magyarországon élő árvák Szomborban elhelyezett készpénzét és az érvonatkozó iratokat.

Ezzel egyidőben egy másik bizottság is működött, a mely a magyarországi vonatkozású műértékeket vette át a jugoszláv hatóságoktól. Szomborban számos ilyen műértéket vettek át a tartományoktól és a főispáni hivatalból és ez a Bizottság néhány nappal ezelőtt Szuboticán keresztül Bukarestbe utazott, ahol a román delegációval találkozik és a három bizottság együttesen kezdi meg működését.

Értesülésünk szerint Jugoszlávia és Magyarország

is igen sok műértékre tart számot, amelyeket most Romániában őriznek. Az ezzel az üggyel foglalkozó bizottság valószínűleg egy héten belül befejezi Bukarestben működését.

A másik bizottság, amelynek vezetője jugoszláv részről dr. Konyovics Péter, magyar részről dr. Balogh, kedden, szerdán és csütörtökön Szuboticán tartózkodott. A vegyes bizottság megjelent a városházán, ahol átvették az árvaszéki iratokat a magyarországi árvákra vonatkozó ügyiratokat, míg a pénzt már korábban átvették a szuboticei hatóságoktól. A vegyes bizottság csütörtökön befejezte szuboticei működését és Noviszadra utazott, ahol pénteken fogja megkezdeni munkáját. A noviszadi munka befejezése után a vegyes bizottság Szegedre megy, ahol a jugoszláv bizottság átvesszi a horgosi és a többi határmenti községeken élő jugoszláv állampolgárok vagyont, amelyeket eddig a magyar hatóságok kezeltek.

HIREK

Szépségkirálynők

A világszépségek terebélyesedő dinasztijának új sarja van, a királynő megszületett, *habemus reginam!* Ujabbán átlag két hónaponként — mindig más címen — valahol megválasztanak egy szépségkirálynőt, akit aztán elküldenek haza, szűkebb patriájába és ujabb két hónap alatt csendesesen elfelejtik.

Galvestonban egy törékeny bécsi hivatalnoklányt a világ legszebbjének kiáltottak ki és ezzel az eddig megválasztott szépségek mandátuma lejárt. A kis szőke Lissie a királynő, az övé most minden diadal, bók, virág, bankett és pezsgő, előre meg nem határozható ideig ő kapja a hercegektől a házassági ajánlatokat és ő cáfolja meg azokat a híreket, mintha kezét egy közönséges pénzjedelemnek nyújtotta volna oda. Goldarbeiter kisasszony *Miss Universe* lett, a bécsi lapok neki hozsánáznak és a nacionalizmus siet tőket kívácsolni a hivatalnok kisasszony királyságából.

Szinte bizonyos, hogy a többi szépségkirálynő vesztett királyságát siratja. A virágos kocsi most a Lissie röpi beláthatatlan boldogságok felé. Amerre megy, az utat szerződésekké hinti be a vállalkozó tőke, mert hiszen erre ment ki az egész. Az évek során bizonyosodott, hogy a szépségverseny a legjobb üzlet. Kezdődik a lapoknál, amelyek felemelt példányszámban készülnek, hogy a mohó tömeget ellássák szavazócédulákkal. A királynőválasztó város vendéglősei és szállótulajdonosai meggazdagszanak az idegenforgalom emelkedésén. Keres az autógyár, amely a Miss-t reklámkocsiján utaztatja a városban, a fotográfusok és filmgyárak elárasztják a világot az új csillogó képével, esernyőket, szappanokat, hajcsattokat, kenőcsöket, harisnyákat és selymeket neveznek el róla és a tömeg felvesz minden, a kedves Miss trade mark-jával ellátott vacakot. Amit a királynő keres az üzletben, az csak morzsa, az ünneplést nem lehet bankkora váltani, sem a pezsgőt, amelyet a banketten az egészére elfogyasztanak.

A mámor meg elszáll, a virágok elfonnyadnak, a királynő visszatér a harmadik emeleti lányszobába és addig válogat a kérék között, amíg hozzámegy egy könyvelőhöz.

Miss Európáról már hallgat a fáma. Letűnt. Az a francia, vagy német drámaíró, aki nem régen nagy hangon bejelentette, hogy darabot ír Miss Európáról, most megdondolja a dolgot, kitegye-e magát egy bukásnak. Mert egészen biztos, hogy megbukna a darabjával. Kit érdekel egy európai szépség, mikor van világszépség. Valljuk be őszintén, nem üzlet már Miss Európáról darabot írni, nem márka, de ugyanilyen biztos, hogy két hónap múlva a kis Lissie se lesz az. Addig válasszanak egy Miss Világgyezetemet és nincs kizárva, hogy azt a versenyt egy Marsbeli kis-lány nyeri meg.

Az utóbbi években hihetetlen, szinte epidemikus arányokat öltött a testkultusz. Nincsen olyan város, de még eldugott kis község sem, amelynek ne lenne Miss-e. A sok Miss közül aztán kiválasztják a legszebbet, aki országának dédelgetett kedvence lesz. Ez már szinte hivatalos programszerűséggel ismétlődik meg évről évre és az egyes országok között nemes verseny folyik, hogy ki küldi a szépség olimpiájára a fajt reprezentáló legszebb, legtökéletesebb lényt. Előfordul azonban, hogy a racet egy akklimatizált faj tagja képviseli az arénában és ilyenkor a külföldön ünnepezt nemzet leánya macskazentét kap szűkebb otthonában.

Arról pedig a Miss tehet legkevésbé, hogy szép...

A férfinet csak a népszerű sportok tudják a fanatizmus periferiájáig hajszolni, míg a nők mérsékelt érdeklődést tapasztalnak az ilyen szenvedélyek iránt. Egy szépségverseny mellett sokszor a világszínpad nagy eseményei is eltörpülnek, a háttérbe szorulnak az égetőbb kérdések és a tömegkiváncsiság frontját a zsűri döntése foglalja el. Még a politikai és társadalmi élet perpetuum mobile-je is megáll egy pillanatra, amikor a drótokon végigszalad a hír, hogy Miss Ausztria a világvizsga győztese lett. Bécs örömmámorban uszik és a pályaudvaron úgy fogják várni az eddig jelentéktelen kis hivatalnoklányt, mint nemzeti hőst, aki a szépség szelid frontjáról elhozta a glóiret.

A szépségverseny egyszerűen több lett a szemükben, mint holmi hiu játék és a győzelem olybá tűnt fel, mint egy megnyert nagy csata.

Tagadhatatlan, ma még anyagias érdekek hívják életre az ilyen erődfontókat és a szépségversenynek ez az egyetlen szépséghibája. Ma a reklám szolgálatában áll a női szépség, mert hiszen, ha nézzük akár a nagy, akár csak a helyi jelentőségű versenyeket, azokat az üzleti szellem irányítja. A szépségversenyeket rendszeresen az újság- és a filmtrösztök finanszírozzák, a propaganda szolgálatában az újság áll, amely bevonja a tömeget. Kiterjedt diplomáciája van a szépségversenyeknek, legközelebb felépítik valahol a nagy stadiont, ahol

A „Sárga madár“ utnak indult
Európa felé

Az amerikai óceánrepülőök kitűnő start után Páris felé vették utjukat

Newyorkból jelentik: *Alsolat* és *Lelevre* amerikai repülőök a »Sárga madár«-ral, amelynek harmadik utasa is van *Lotz* mechanikus személyében, csütörtökön délután három órakor startoltak *Old Orchardban* az óceán átrepülésére. A start kitűnően sikerült, a repülőgép nyolc perccel a start után elhagyta az amerikai kontinenst és keleti irányban eltűnt a látóhatárról.

Az óceánrepülőök a terv szerint Párisban akarnak leszállni.

Ugyancsak csütörtökön délután startolt a »Zöld láng« is, hogy átkeljen az óceánon, a start azonban nem sikerült. A gép a levegőben bukásmentesen vetett és utána lezuhant. A két pilóta csodálatosképpen csak könnyebben sebesült meg.

Évenként összejönnek a szépek szépei a döntő küzdelemre. Egyelőre nem önzetlen esztétikai kíváncsiság tüzel a versenyek rendezőit, hanem a jól felfogott üzleti érdek aratja le a tömegextázis csörgő aranyait.

Az esztétika és materializmus között szinte felmerhetetlen antagonizmus van. Egyik a másiknak szivedőfőse, össze nem egyeztethető, össze nem gyurható két ellenséges fogalom és mégis, mintha igaza lenne Wells William Clissoldjának, aki azt állítja, hogy a modern üzleti szellem a maga szolgálatába állítja a természet minden megnyilvánulását. A reklám odáig ment a vakmerőségében — mondja — hogy kisajátította magának a biológiát és az élet poézisát is. A mezel virág is tarka reklám, csábítja a méheket... és most látjuk, hogy a modern üzleti szellem kerülő uton az esztétika álarca alatt, kisajátította ipari termékeinek reklámmozgásához a női szépséget is.

Egy hónap sem fog eltelni, kijönnek a filmek, a lapok megírják, hogy a világ legszebb leánya csak Bi-Ba-Bo harisnyában jár, csak Pucc féle pudert használ, aztán selymet és körömlakkot neveznek el róla és ő fogja megnyitni a divatos tengerparti fürdő strandját.

Miss Universe, csak naplót ne írjon...

(sz. e.)

TÖZSDE

Zürich, június 13. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.3175, London 25.20%, Newyork 519.825, Brüsszel 72.18, Milánó 27.19%, Madrid 74.30, Amsterdam 208.725, Berlin 123.875, Bécs 73, Szófia 3.755, Prága 15.3875, Varsó 58.25, Budapest 90.62, Bukarest 3.0825.

Zagreb, június 13. (Zárlat.) Páris 221.63—223.63, London 275.79—276.59, Newyork 56.75—56.95, Zürich 10.9440—10.97.40, Milánó 296.88—298.88, Bécs 798.38—801.38, Berlin 1355.50—1358.50, Prága 168.23—169.03, Budapest 991.65—994.65.

Budapesti gabonatözsde, június 13. Határidőüzlet: Buza októberre 22.14—22.65, zárlat 22.55—22.57, márciusra 23.95—24.44, zárlat 24.43—24.44. Rozs októberre 18.20—18.62, zárlat 18.58—18.60, márciusra 19.60—20.15, zárlat 20.13—20.15. Tengeri májusra 18.40—18.80, zárlat 18.80—18.82, júliusra 23.92—24.42, zárlat 24.42—24.44. Készárupiac: Buza 21.10—22.80, rozs 17.25—17.50, takarmányárpa 20.50—22, sörárpa 23.50—24.75, tengeri 24.40—25.75, zab 18.50—19.75, korpa 13.50—13.75.

Bécsi pótvásár, június 13. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás 260 marha, változatlan, zsirsértés 69, üzletellen, hussértés 400, öt garassal olcsóbb.

Chicago terménytözsde, június 13. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza július (105 hétnyolcad) 107 és fél, szeptember (110 háromnyolcad) 112, december (115 háromnyolcad) 117. Tengeri július (92) 93 egynyelcad, szeptember (91 egynyelcad) 92 háromnyolcad, december (85 egynyelcad) 86 ötnyelcad. Zab július (44), szeptember (42 hétnyelcad), december (45 egynyelcad). Rozs július (81 hétnyelcad) 82 hétnyelcad, szeptember (85 egynyelcad).

Liverpooli terménytözsde, június 13. (Zárlat.) Buza július (7 sh 10 egynyelved d) 7 sh 11 egynyelved d, október (8 sh 1 d), 8 sh 2 egynyelved d, december (8 sh 3 d) 8 sh 4 egynyelved d.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 370 (+16), Apatin 452 (+8), Bogojevo 434 (+2), Vukovar 350 (+0), Palánka 343 (—1), Noviszd 340 (+1), Zemun 320 (+2), Pancsovo 306 (+2), Szmederevo 386 (+1), Orsava 323 (—3). Dráva: Maribor 158 (+28), Zakanj 25 (+25), Osijek 220 (—20). Száva: Zagreb 64 (—8), Sisak 125 (—47), Jasenovac 330 (—54), Brod 343 (—30), Mitrovica 355 (+3), Sabac 194 (+4), Beograd 270 (+4). Tisza: Senta 198 (+28), Becsej 200 (+22), Titel 346 (+8).

— Zsivkovic miniszterelnök Ófelségénél. Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király csütörtökön délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Zsivkovic Petár miniszterelnököt.

— Dr. Baltics Vilko főispán Szentán. Szentáról jelentik: Dr. Baltics Vilko, a beogradi tartomány főispánja csütörtökön délelőtt Kovacevics Borkó főispán titkár kíséretében Velikibecskerekéről Sztaribecsejen keresztül Szentára érkezett. A főispán először Gyogyevics Szlobodan polgármestert kereste fel hivatalában, ahol Antonovics Hadzsi Stavra ezredessel, a sztariibecseji katonai kerület parancsnokával, a sorozó bizottság elnökével hosszabb ideig tárgyalt. Közben a polgármester a városi tanácsnokokat magához kérte és bemutatta a főispánnak. Délben a főispán hivatalos látogatásra indult és felkereste Péchy Béla alsóvárosi plébánost, Schweiger Hermann főrabbit, Vuics Józ volt országyűlési képviselőt, Lalic Miladin földbirto-kos, városi képviselőt, Berics Beriszava és Prekajszt Milos görögkeleti plébánosokat. A főispán délután Adára folytatta útját.

— A Szent Száva-rend második osztályával tüntette ki a király a noviszdai semmitőszék elnökét. Noviszdáról jelentik: Ófelsége Alekszandar király a Szent Száva-rend második osztályával tüntette ki Dimsics Alekszandart, a noviszdai semmitőszék elnökét. A királyi kitüntetés csütörtökön már meg is érkezett Noviszadra és azt ünnepélyes keretek között fogják átadni Dimsics Alekszandarnak.

— Dr. Letic György püspök kitiüntetése. Ófelsége a király dr. Letic György Temesvár-kikindai görögkeleti püspököt a Fehér Sasrend ötödik osztályával tüntette ki.

— Kumanudi Koszta külügyminiszterhelyettes a spanyol királynál. Madridból jelentik: Dr. Kumanudi Koszta külügyminiszterhelyettes szerdán délután különkihallgatáson jelent meg a spanyol királynál. Kumanudi a szerdai nap folyamán meglátogatta Primo de Rivera spanyol miniszterelnököt is, akivel hosszasan tanácskozott. Kumanudi a jövő hét elején Barcelonába utazik, ahol Marine spanyol kereskedelemügyi miniszterrel együtt ő fogja megnyitni a vilákiállítás jugoszláv pavilonját.

— Svriljuga pénzügyminiszter tárgyalása Korosec közlekedésügyi miniszterrel. Beogradból jelentik: Svriljuga dr. pénzügyminiszter csütörtökön délelőtt meglátogatta Korosec közlekedésügyi minisztert, akivel hosszasan tanácskozott.

— Kedvezőbbre fordult Dimitrije patriárka állapota. Beogradból jelentik: A nagybeteg Dimitrije patriárka állapotában a csütörtöki nap folyamán kedvező fordulat állt be. Az egyházfőjedelmén végrehajtott sérvoperáció kitűnő sikerének mutatkozik és az orvosok remélik, hogy a főpap minden komplikáció nélkül ki fogja heverni a műtét következményeit. A patriárkának csütörtökön egész nap nem volt hőemelkedése, amit az orvosok kedvező előjelnek tekintenek. A nagybeteg állapota iránt állandóan rendkívül sokan érdeklődnek. Csütörtökön a beogradi görög és román követek, az orosz emigráció vezetői, Pellegrinetti pápai nuncius, Szrskics Milán igazságügyminiszter és a főpap tisztelőinek nagy serege tudakozódott a beteg állapota felől. Csütörtökön megjelent a patriárka betegágyánál Dimitrijevic udvari marsall is, aki Ófelsége Alekszandar király nevében érdeklődött a főpap hogyléte felől.

— Megszült az oszijeki Dio Drau. Zagrebből jelentik: Az oszijeki Die Drau című napilap, amely fél-századon át jelent meg Oszijeken, csütörtöki számában bejelentette, hogy megszünteti megjelenését.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelentik: Növekedő felhőzet, zivatarral hajló idő várható, később némi hősültyedés valószínű.

— Sulyosan kikopott Beogradban a kairói csapat. Beogradból jelentik: Csütörtökön a kairói futballcsapat Beogradban a BSK-val mérkőzött. A mérkőzést, amelyen a kairói csapat egy teljesen fáradt együttes benyomását keltette, a BSK pompás játékkal 7:2 (4:1) arányban megnyerte.

— Motorkerékpárszerencsétlenség érte Terstánszky Ödönt, a kardvívás világbajnokát. Budapestről jelentik: Terstánszky Ödön alezredes, a kardvívás világbajnokát csütörtökön délután Solymar község és Budapest között sulyos motorkerékpárszerencsétlenség érte. A gép felborult és Terstánszky az eddigi hírek szerint mindkét lábát eltörte. Állapota sulyos

— Sorozások Vrbászson. Vrbászról jelentik: Hétfőn és kedden tartották meg Vrbászson az 1900. évfolyambeli ujjazók és az előző négy évfolyam ideizlenes alkalmatlanjainak sorozását. Százhatvan sorozásköteles közül százharminc vált be és csak tízet tartottak véglegesen alkalmatlannak.

— A fürdés áldozata. Szávabrodéból jelentik: Csütörtökön kora reggel, a Száva-fürdő közelében egy negyven év körüli férfi holttestét vetette partra a víz. A vizsgálat során megállapították, hogy a hulla Dolinar Jakab vagongyári lakatos holtteste.

— Júliusban német orvosokból álló nagyobb kiránduló csoport érkezik Beogradba. Beogradból jelentik: A dresdeneri Ifjú Turistatársaságtól a napokban értesítés érkezett, amely szerint július hó folyamán német orvosokból álló nagyobb kirándulótársaság érkezik a fővárosba. A német orvosok Beograd megtekintése után Dél-szerbiát látogatják meg és valószínűleg lerándulnak Horvátországba és a tengerpartra is.

Amikor arcszine lakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötri, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnemés kintozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az 6. és 11. világ orvosai azért rendelik a »Ferenc József« vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 37

FILM

Sorsok

A Városi Mozi új kettős műsora

A Sorsok című filmdráma kegyetlen színekkel festi egy szerencsétlen nő életét. Egy elrontott életet mutat be ez a film, egy mostoha sorsot, amely egy ártatlan nőt tépáz meg és egészen a gyilkosságig, majd a halálos ítéletig viszi, hogy aztán minden logika ellenére, tisztán a happy end kedvéért, váratlanul jól végződjék minden. Egy fiatal lány aljas csábító kezébe kerül, majd gyermeke születik, de az hamarosan meghal. Pillanatra rámosolyog az igaz szerelem, de tragikus véletlen folytán férje csak a házasságkötés után értesül az asszony muljájáról, amelyet az már korábban őszintén felfedett előtte egy levélben. A férj ekkorai és újból megkezdődik az asszony golyójára. Izgalmas drámai jelenetek után jut el aztán a film a derűs megoldáshoz.

A film már nem új és ez meglátszik a szereplők játéktípusán. A szép Blanche Sweet és rokonszenves Konrad Nagel tulajdonságai szerepeiket és felelőségeiket sokat drámatizálnak, ami ma már kissé fúrásán hat. A felvételek szépek és az egész film érdekes, sőt sokszor izgalmas. Kísérőfilmül a Fekete ász című izgalmas cowboy-film kerül színpadra, amelyben Buck Jones hívei kedvére izgulhatnak. A két filmet a Városi Mozi mutatja be csütörtökön.

(—)

SZÍNHÁZ

A Noviszad—oszijski Nemzeti Színház társulata júliusban Szusákon vendégszerepel. A Noviszad—oszijski Nemzeti Színház, amely ezidőszerep Szuboticán és Szomborban felváltva tart előadásokat, a jövő hónap folyamán hosszabb vendégtúrára Szusákra érkezik. A kiváló társulat valószínűleg hat hetet tölt majd Szusákon.

Dalösünnepély Bácskojarakon. Noviszadról jelentik. A vasárnap Bácskojarakon megrendezett országos evangélikus dalösünnepély programja a következő: Vasárnap délelőtt fél tízórán ünnepi istentisztelet lesz a bácskojaraki evangélikus templomban, ahol Morgenthaler Ferenc, jaraki lelkész, nyugalmazott esperes fogja az ünnepi misét és prédikációt tartani. Délben társas-előd, délután pedig a résztvevő tizenhét dalegyesület hangversenye következik. Az ünnepi beszédet ezalkalommal dr. Popp Filipp püspöki adminisztrátor, az ünnepély fővédőnek fogadták. A noviszadi pályaudvarról autóbuszok szállítják ki Járakra a közönséget.

A palánkai zeneegylet apatini hangversenye. A palánkai zeneegylet dr. Dimitrijevic Sándor elnök vezetésével vasárnap nagyszabású hangversenyt rendezett Apatinban. Az apatiniak lelkes fogadtatásban részesítették a palánkai énekkart, amely Sijakov György szolgabíró, a dalegylet karnagyának vezetésével szerb és német dalokat adott elő. Dr. Petrovics Mirko orvos személyiségeivel aratott nagy sikert. A dalárda hangversenyt nagy tetszéssel fogadták. Dr. Dimitrijevic szerb és németnyelvű beszédében köszöntö meg az apatiniak vendégszeretétét. A palánkai dalárda legközelebb Odzácán és Kulán rendez hangversenyt.

RÁDIÓ

A Rigolettót közvetíti a nápolyi leadó

A pénteki műsor kiemelkedő eseményei

A rádió pénteki műsora már sokkal változatosabb, mint az elmúlt napl műsor volt. Különösen operaelőadásokban van gazdag választék, azonkívül érdekes prózai előadások és hangversenyek szerepelnek a programon.

Beogradból délután a királyi gárdeezred hangversenyt közvetít (17.45), este pedig a rádió-kvartett hangversenyez Mohranjac Jován csellóművész közreműködésével (20.25)

Operaelőadást nyújt pénteken a berlini leadó, műsoron Auber egyik dalműve szerepel (20.00). Frankfurtból Delibes »Lakmé« című operája hallható (20.15). Königsberg gramofonlemezeken felvett operaelőadást közvetít (22.30). Nápoly pedig a San Carlo-Színház Rigolettó előadását fogja továbbítani a rádióhallgatóság számára (21.02). Stuttgart ugyancsak Delibes, »Lakmé«

című operáját tüzte műsorára (20.00), míg Prágából Dvorák »Rekviem«-jének előadását kapjuk (20.00). A prágai műsort közvetíti valamennyi Csehszlovák állomás Kassa kivételével, azonkívül átveszi Zagreb is, Róma részleteket közöl Kálmán Imre egyik legnépszerűbb operetjéből, a »Csárdáskirálynő«-ből (21.00).

A hangversenyek közül kiemelkedik a bécsi közvetítés. »Ékszeres Johann Strauss kincseskamrájából« címen ad nagy zenekari hangversenyt a nagy zeneköltő szerzeményeiből (20.10). Hamburg Wagner Richard-esté: rendez (10.00). Brüsszelből pedig részleteket közvetítenek a Carmen-ből (20.15).

Próza előadást nyújt München, ahol Pirandello egyik darabját adják elő (20.40).

Budapesten Zilahy Lajos tart felolvasást a stúdióban a rádióról (20.10).

SPORT

Néger futballisták Szuboticán

Kairó válogatott futbalcsapatát látja vendégül a SzAND

Szubotica sportközönségének vasárnap olyan látványosságban lesz része, amely még az európai metropolisokban is ritkaságszámba megy. A szuboticiai alszövetség bajnoksapata, a SzAND kivételes attrakcióval szolgál, amennyiben egy egzotikus futbalcsapatot lát vendégül. Az uruguayi csapat annakidején azzal vált elsősorban ismertté Párisban, hogy egyik játékos a hatalmas atlétatermetű néger volt. Az a csapat azonban, amely vasárnap Szuboticán fog vendégszerepeltetni, e tekintetben tulszárnyalja a délamerikaiakat, mert őt hamisítatlan fekete, azonkívül két félbarna játékosal díszelkedhettek.

A kontinensen évtizedekig senkit sem érdekelt és ópen ezért mi sem tudtak arról, hogy a távoli világ-részekben mennyire haladt a futballtudás és 1924-ben főként mosolyog regisztráltak, hogy néhány délamerikai állam és az afrikai Egyiptom is benevezett az Olimpiászra. Páris azután megmutatta, hogy a főlényekedés nem volt egészen indokolt és az egzotikus vendégek csakhamar olyan meglepetésekkel szolgáltak, amelyeket az európai »tanárok« nem egyhamar fogtak elfelejteni.

Az első meglepetés volt, hogy Egyiptom csapata — amelyben számos fekete legény futbalozik — az első mérkőzésen 3:0-ra legallopirozta a legesélyesebb világbajnokjelöltnek tartott magyar válogatottat. A magyarok után azonban sorra került a többi európai favorit is és végeredményben az először látott — és seftimre sem taksált — délamerikai Uruguay szállította el a tengeren túlr a világbajnoki bliszke címet.

Azóta még egy olimpiászról Amszterdamban is Uruguay vitte el a futball világbajnokságot.

Egyiptom legnagyobb futballcentruma Kairó, amelynek válogatott csapata most Európába indult túrára. Utközben Jugoszláviában is lejátszanak néhány mérkőzést. Így csütörtökön Belgrad bajnokával a B. S. K.-val mérkőztek, amelynek előzőekénységéből a SzAND-nak sikerült nagy áldozatok árán lekötni az egyiptonlakat. A SzAND vasárnap délután 47 órakor játszik Kairó válogatott csapatával, amelynek legismertebb tagja a párisi olimpiászban híressé vált Szálem, aki ezuttal a csapatörörben játszik. A SzAND reorganizált csapatot állít ki az egzotikus vendégek ellen és főleg a csapatörör összeállításában eszközölnék változtatásokat.

A mérkőzés mindenesetre a legérdekesebb azok közül, amelyeket eddig Szuboticán látszottak és olyan sporteseményt jelent, amelynek megismétlődésére nem egyhamar van kilátás. Az elvállalt súlyos kötelezettségek miatt a SzAND kénytelen a helyrakat a vasárnapi mérkőzésre némileg felemelni, de mindenesetre számolt a közönség teherbíróképességével is. A pályán váltott jegyek árai 10, 25 és 35 dinár, elővételben azonban lényegesen olcsóbbak lesznek. Marusics és Jankovics könyvkereskedésében, Bata sportáruházában és Mayerhoff optikásnál péntektől kezdve 8, 20 és 30 dináros árakon lehet a mérkőzés jegyeit elővételben vásárolni.

Kairó válogatott csapata pénteken Noviszadon Radnicskival is játszik egy mérkőzést.

Junius 22-ikén kezdődnek a középeurópai kupa-küzdelmek

A kupamérkőzések teljes programja

A középeurópai kupabizottság összeállította a kupamérkőzések teljes programját és kijelölte a mérkőzések napjait is. A kupaküzdelmekben — mint ismeretes — Csehszlovákia részéről a Spárta és a Szlavia, Ausztria részéről a Rapid és a Vienna, Magyarország részéről a Hungaria és az Ujpest, Olaszország részéről pedig a Juventus és Génua vesznek részt. A három fordulót a következőképp fogják lebonyolítani:

I. forduló:

Junius 22: Ujpest—Spárta Budapesten.
Junius 23: Hungaria—Vienna Budapesten, Rapid—Génua Bécsben, Juventus—Szlavia Torinóban,
Július 5: Szlavia—Juventus Prágában.

Július 7: Vienna—Hungaria Bécsben, Spárta—Ujpest Prágában, Génua—Rapid Génuban.

II. forduló:

Augusztus 18: A Hungaria—Vienna meccs győztese a Szlavia—Juventus meccs győztesével, az Ujpest—Spárta meccs győztese a Rapid—Génua meccs győztesével.

Augusztus 25: Ugyanezeknek a mérkőzéseknek a reváns mérkőzései.

III. forduló:

Szeptember hó folyamán az előbbi fordulók két győztesének döntő mérkőzése.

Elmaradt a palicsi tenniszverseny

A beogradi Sumadija táviratilag kérte a mérkőzés elhalasztását

Csütörtökön kellett volna lejátszani a palicsi tenniszklubnak a beogradi Sumadijával bajnoki tenniszversenyét Palicsán, a mérkőzés azonban, amelynek megtartására minden előkészület megtörtént, elmaradt, mert a beogradi játékosok nem jelentek meg a

mérkőzés színhelyén. A verseny határidejét annakidején a két egyesület vezetősége állapította meg a szövetség hozzájárulásával és a szövetség, miután a bajnoki verseny napjával csütörtököt jelölték meg, engedélyt adott a szentai tenniszklubnak, hogy vasár-

LEÁNYPANZIÓ és TOVÁBBKÉPZO-ISKOLA

minden típusu iskolával kapcsolásban. Nyelv- és zeneoktatás, sport. — Kívánatra prospektus

MINA RUND
WIEN, IX., Hörigasse 12

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Írta: BAEDEKER

A mesék egyik szultánja halálraítélt két férfit. Mind a kettőt hasonló büncselekményért. Egyik is, másik is elszerezte a szultán három-négy száz kedveseinek egyikét, — oly büncselekmény, amelyet csak a valódi életben bocsájtanak meg a póruljárt férfiak és szeretőik, a mesék világában (s ebből látszik, hogy ez utóbbi a realisabb) ellenben szigorúan bosszulnak meg. A két szerencsés boldogtalannak tehát meg kellett halni, s kivégzés előtt így szólott hozzájuk a szultán:

— Mivelhogy írók vagytok, nem akarom, hogy a népem a szellemi élet elfojtásával vádoljon. Ha van megkezdett munkátok, befejezzem, hogy azt befejezzétek, s ha készek lesztek vele, csak akkor fogom az ítéletet végrehajtani rajtokat.

Az íróknak mindig van megkezdett művük, s az egyik így szólott:

— Én a nők tökéletességéről írok, Felső, s az erről szóló műnek körülbelül a közepén vagyok.

A másik pedig jelentette:

— Én, nagyuram, a női nem hibáiról értekezek s munkáim eddigelé mintegy kétharmadrészt fejeztem be.

— Jól van, — mondta a szultán. — Fejezzétek hát be megkezdett könyveteket. Ne mondhasa az utókor, hogy nem adtam haláldéket azoknak a bűnösöknek, akiknek még volt valami mondanivalójuk a halhatatlanság vagy az egerek számára. De figyelmeztetlek benneteket, hogy engemet nem lehet félrevezetni, s azon ügy alatt, hogy még nem mondatok el mindent, ami a bűnyöftökben van, nem lehet halasztani az ítélet végrehajtását. Naponta tíz órát kell dolgoznotok, s erre gondosan — szintén halálbüntetés terhe mellett — fognak ügyelni a megbízottaim.

A két író szigorú felügyelőknél az ellenőrzése mellett hozzáfogott a munkához és mindennap tíz órát dolgozott, — néha (ha véleménykülönbség merült föl köztük és a felügyelők közt az eltelt időre vonatkozólag) tizenegyet is, Szorgalmasan írtak, keveset ja-

vitottak, a kézírathalmazuk egyre nagyobbodott, s a szultán hiába várta, hogy a kitűzött határidő leteltéről értesítik. Ez a határidő sehogyse múlt el s a várt tudósítás csak nem jött meg. Multak az évek, a két író folyton róttá a betűket, s a kötetek száma évről-évre szaporodott. A szultán megbetegedett, s bár a legdrágább orvosokkal kurálták, meg is halt. Az utódja is jó ideig uralkodott, de egy szép napon kitört a forradalom, amely ledöntötte a trónjáról; az írók mellé beosztott felvigyázók is lassankint kihaltak s a helyükbe újak léptek, akik azt se tudták, hogy mért kell a szemüket mindig azon a két emberen tartani, akik közben szintén megöregedtek. De ezek még mindig írnak, s a munkájuk most se kész. Nem is lesz kész soha...

A nemek egyenjogúsága egyre halad, annyira, hogy a férfiak néha már a nők fölé — és tulajdonságáról is beszélnek. Sőt imitt-amott férfiligák alakulnak a gyöngébb nem tolererekapása ellen... Bankok, ügyvédek, kereskedőcégek s még politikusok is szívesebben alkalmaznak csinos és fiatal irodakísaszo-nyokat mint dohányszagú, pattanásos és szemkarikás írőket. Nemcsak esztétikai, de nemzetgazdasági szempontból is. Azok a fiatal és csinos lányok — bármint drágák máskülönben — olcsóbb munkacrék mint az öreg és kevésbé látványos írőcék. Amellett ezek a nők alkalmazottak szorgalmasabbak és lelkiismeretesebbek mint a férfikollegáik, mert a hivatali kötelességükön kívül csak szerelmen, divaton, kozmetikán és toaletten já az eszük, míg emezek a derék urak azonkívül még kártyára, itálra, politikára és — a női kollegáikra is gondolnak.

Nem tudom, mi rosszabb, — ha azt mondjuk valakiről, hogy nincs szíve vagy azt, hogy rossz szíve van. Valami nagy szíve egyik estben se lehet.

A nőnek mindenesetre van szíve: jó vagy rossz. A férfi néha szívtelen.

A férfinál nem oly feltűnő, ha szívtelen, mint a nőnél. Talán azért, mert Dickens és egyéb irodalmi jeltűvők azt hitették el velünk szépséges olvasmányainak az iskolájában, hogy még a legelvetlenülőbb nő is a szíve valamelyik rejtett zugában mindig nő marad.

A férfi egyébként azt a nőt tartja szívtelennek,

aki nem hallgatja meg. S a nő azt a férfit átkozza szívtelennek, akit elcsábít tőle egy másik asszony.

A még oly intelligens nő is ritkán igazán intelligens olvasó. Legtöbbször csak azt a könyvet szereti olvasni, amely rokonszenves neki. S tudvalevő, hogy a nőt a rokonszenve — férfiak és könyvek dolgában egyaránt — igen gyakran félrevezeti. A szeretett férfi vagy az imádott szerető még a legjobb műveket is el tudja olvastatni a nővel. Sainte-Beuve, Vischer vagy Gyulai Pál hiába ajánlanák ezeket neki.

Egy hölgynek John Stuart Mill Logikáját láttam egyszer. Ezt olvasta. Mikor előőlti csodálkozásomnak adtam kifejezést, naivul mondta:

— Aladárnak a kedvenc könyve.

Aladár, akit ez a hölgy imádott, talán értette ezt a nehéz művet, de ő szegény egy betűt se értett belőle. Mégis passzívoval és meggyőződéssel olvastat, mert a könyv, amelyet Aladár szeretett, rokonszenves volt neki.

Egy másik nő olvasó pedig megvallotta nekem, hogy nem képes olvasni olyan írótól, akinek vörös a haja.

Minden egészséges és normális gondolkozású férfi vonzódik a nőkhöz. S nagyon erősnek kell lenni annak, aki nem enged nagy befolyást nekik az életére. Mégis: ez a kétségtelen vonzódás, amelyet épp a jelentékeny férfiak fokozottabb mértékben éreznek irántuk, nem mindig hízoló rájuk nézve. Mert bármennyire hangsúlyozzák is a jó urak, hogy szellemi táplálékot is keresnek náluk; bármennyire dicsőítik társalgásuknak a háját s az öröknőiség hódító varázsát, amely a hátkörbe vonzza őket, azért alapjában — nem lehet szépen a dolgot — mégis csak a testük vonzza őket. Bizonyíték, hogy a »hercegi« kis buták nem hódítják meg őket nehezebben mint a kiváló szellemű nagyszű és erőteljes jellemű férfiak, akik nem is csinálnak titkot abból, hogy egy együgyű kis nőszemélykét, aki formás, nem adnak oda három szellemes hölgyért, még akkor se, ha azok is szépek. Hát még ha nem azok!

Azért hát a nő, ha nincs egyéb hibája mint az, hogy buta, ne essen kétségbe!

Nagyobb kereskedelmi konzorcium

a nyár folyamán több fiókot akar létesíteni kézműáru, készruha, divatáru és cipők eladására. A fiókok a szükséglethez mérten vagy az összes vagy csak egyes cikkeket árúsítanak. — Kérjük azokat, a komoly, szakmabeli urakat,

akik fiókvezetői állásra reflektálnak

küldjék be részletes ajánlataikat annak megjelölésével, hogy mely helységben óhajtanak lerakatot, milyen cikkeket, milyen szakmát tanultak, eddigi működésük, milyen összegű és formájú garanciát tudnak nyújtani. Az ajánlatok sürgősen küldendők be „Otvaranje filijala“ jellegre az ALOMA COMPANY, Ljubljana címére

REGISZTER PATENT. BENCZE

BENCZE-féle PATENT ESZLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDŐNYÖK a legjobbak

Mintél és árajánlatot díjtalanul küldünk

BENCZE ANTAL és FIA ESZLINGENI GÖRDÜLŐ, ZSALU ÉS SZÖVÖTT FAREDŐNYGYÁR VEL. BECKEREK

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kötésű üzleti könyv a Minervában kapható!

Gyarmatárakereskedők!

Saját érdekükben ajánljuk, hogy használják ki Brazília-val fennálló közvetlen összeköttetésünket és szerezzék be nyers (zöld) kávé-szükségletüket egy zsáknál nagyobb mennyiségben olyan áron, amelyek minden konkurenciát teljesen kizárnak!

Íme bizonyítékaink:

Metković-ról:
Rio 5. számú 34.50 dinár kg.-ja
" 6. " 34.— " "
" 7. " 33.50 " "
" 8. " 33.— " "

Zabreb-ből:
Rio 3. számú 35.50 dinár kg.-ja
" 4. " 36.— " "
" 6. " 34.75 " "

Beograd-ból:
Rio 6. számú 34.90 dinár kg.-ja

Elvámolva, franko vagon Metković

Elvámolva, franko raktár Zabreb

Elvámolva, franko raktár Beograd

Áraink netto, készpénzfizetés mellett értendők

és azokba nincs beleszámítva az egyes városokban fizetendő városi fogyasztási illeték. A Rio-kávé minősége mindenben megfelel a new-yorki típusoknak, minden utólagos manipuláció, festés, mosás, válogatás és a rosszabb típusoknak jobbra való cseréje nélkül.

Kérjen ajánlatot

azonkívül pürköl: kávéknél, valamint a darált „Jugobr zil“ jezyü kávéknél is, amely különleges b' d' d' dobozokban és zárt csomagokban kerül eladóra. Darált kávéink legjobb minőségűek és annak abszolút tisztaságáért a legmesszebbmenő garanciát vállaljuk és 10.000 dinárt fizetünk annak, aki igazolni tudja, hogy kávénk a legkisebb mennyiségű pótlányagot is tartalmazza.

„Jugobrazil“ Mihajlović i Komp.

Beograd, Terazija 11

Csak „Jugobrazil“ braziliai kávéit igyék!

Telefon: 38-10, 34-95

Télváltás: Jugobrazil Beograd

NYILT-TÉR

Levy i drug fabrika štirke d. d. u Subotici poziva akcionare na redovnu

Godišnju Glavnu Šku šinu,

Koja će se održati dana 26. juna 1929. god. u 12 sati u podne u prostorijama Opšte Kreditne Banke d. d. u Subotici sa sledećim

dnevnim redom:

- Otvoranje glavne skupštine po predsedniku ravnateljstva i imenovanje prvodnje za vođenje zapisnika i dva člana za overovljenje istog.
- Izveštaj upravnog i nadzornog odbora o radu u 1928. godini.
- Utvrđenje računa izravnjanja i računa dobitka i gubitka za god. 1928. i podela razrešnice upravnom i nadzornom odboru.
- Predlog uprave za likvidaciju društva. Delegiranje likvidatora i izbor nadzornog odbora na vreme likvidacije.

Deoničari, koji žele prisustvovati glavnoj skupštini, dužni su u smislu §. 15. društvenih pravila svoje deonice na tri dana pre glavne skupštine deponovati kod Opšte Kreditne Banke d. d. u Subotici. Potvrde o deponovanju služe kao legitimacije za učestvovanje na glavnoj skupštini.

Eventualni predlozi imaju se u smislu § 16. društvenih pravila 5 dana pre glavne skupštine podneti upravnom odboru pismenim putem.

Račun izravnjanja: Aktive: Stanje blagajne 129.32; Rčba 4.500.—; Dužnici 219.537.50; Nekretnine 798.396.—; Strojvi i tvornički nameštaji 297.245.—; Uredski nameštaji 15.150.—; Gubitak iz godine 1927. 49.910.55; Gubitak iz god. 1928. 509.50; Ukupno: Din. 1.385.377.87. Pasive: Dionička glavica 101.235.50; Vjerovnici 1.284.142.37. Ukupno: Din. 1.385.377.87.

Račun gubitka i dobitka: Gubitak: Plate i nadnice 53.807.50; Troškovi 19.771.60; Porez 1.110.80; Gubitak iz god. 1927 49.910.55; Ukupno: 124.600.45. Dobitak: Rčba 74.180.40; Čisti gubitak 50.420.05; Ukupno: Din. 124.600.45.

VÁNDOR A NAGY UTON
VIDOR IMRE REGÉNYE

— A fiu megvakult. Sok nehéz nap, sok borzasztó óra után bele is törődött. Valahogy úgy képzelte — ezt most még nem tudom olyan világosan kifejezni — hogy hosszú éjszakába jutott. Ábrándos lelkű fiu volt és amikor látott, akkor is szeretett este sötét szobában elalvás előtt sokáig, gyakran órákon át, álmodozni.

— Én is szeretek.
— Én is. Onnan veszem ezt. Tudja, olyankor, csöndben és sötétségben neki ereszttem a képzeletnek könnyű hintáját. Eléje fogom a vágyak tüzes paripáit. És száguldok. Hajrá! És nincs akadály. És nincs messzeség. Minden gyorsan és simán előre ilyenkor. Szinte sajnálom, amikor reggel lesz. Mire a nap besüt az ablakon, az álom elfakul. De térjünk vissza a regényhez ugye?

— Hát igen. Most megkaptam az éjszakát. Most álmodhatok. Mindig. Nem kellett már a reggeltől félnie, hogy álmait letörli. Így lett költő. Amikor az első versei megjelentek...

— Hadd folytassam most én! A lány meg tudott mindent. Rögton odament. És megesküdtek.

— Igen, a férfi elfogadta a nagy áldozatot.
— Nem volt az. Hiszen szerette!
— Mindegy. A felesége lett. Ápolója, anyja, testvére, tanítója, mindene.

— Szerette!
— Így éltek tíz évig. A kis huga a nényével jött. Ekkor — tíz év után — egy nagyon híres orvos jött oda, mondjuk a szemorvosok kongresszusára. Ezt elhívták. Megvizsgálta. Azt mondta, meg lehet próbálni műtéttel. Hogy már volt ilyen esete és sikerült. Aztán megoperálta. Minden a legjobban folyt le.

— És visszakapta a látását?
— Várjunk. Előbb nézzük a helyzetet. A férfi annak idején huszonegy éves volt, a betegséggel és hallgatással eltelt, mondjuk négy év, tíz évi házasság hozzá, tehát most harmincöt éves. A feleség harmincnégy és a kis sógornó tizenkilenc.

— Jaj, félek, nagyon szomorú történet lesz.

Olcso árak   Olcso árak
Divatos   Izléeses
Tartós   Elegáns

Pressburger
DIVATCIPO KÜLÖNLEGESSEGEI

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárany-szálló mellett

UJ BUICK és CITROEN automobílok
4 és 6 hengerrel. Használt generáljavított autók, Citroen csukott-nyitott, Fiat 502-503 kocsi, Ford luxus és teherautók, leghosszabb lejáraturészletfizetésre kaphatók. Használt autókát becserélek

KAINLAJOS
Buick-Citroen képviselő
SUBOTICA, Városháza épület

Ne kérdezd, hogy mi ez?
? Ugyis tudod már!
HIRT PALI bácsi vendéglő nyári kerthelyisége
Állandóan frissen csapolt sör, jégbehűtött italok, házikonyha. — Cigányzene!

A Bánát részére keres nagy teljesítőképességű csehs/lovákiai tarkaárny-szővényt (Buntweberei)

ügyes, jólbevezetett
képviselőt
már mindenütt ismert gyártmányainak jutalék ellenében való eladására.
Ajánlatok a következő címre küldendők:
Franz Schmeiser & Co., Buntweberei, Hohenstadt, Post Witteschau, Mähren

SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szeresheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

— Az élet is szomorú. Folytassuk?
— Igen.
— Mielőtt a kötést végleg leveszik a szeméről, a férfi gondolkodni kezd. Van miről, Tíz éves és ha ma elhagyná a felesége, másnap nem tudná megtalálni. Elmehetne mellette az uccán és nem tudná, hogy ő az.
— Ez igaz.
— Nem ismeri az saját arcát. Nem tudja, milyen. Felébred tízennegy éves álmából.
— Mint Rip-Rip.
— Ugy. És minden megváltozott. Eddig van.
— Mi lesz ebből.
— Még nem tudom. A vakság meséje szimbólum. És most ott vagyunk, ahol a multkor, amikor erről beszélgettünk. A esókok — a lelki vakság — elvilharzottak és két idegen ember él egymáshoz láncolva.

Alkonyodott. Hívős lett, vissza kellett fordulni. Szótlanul mentek hazafelé. Mindeniket elfoglalták sajátos gondolatai.

— Egy kérdést! — szólalt meg hirtelen Klári. — Ugy-e a férfi... Mi is a nevük?

Még nem is tudom. Nem fontos. De várjon! Mondjuk, hogy a férfi László, az asszony Anna és a lány Ella.

— Tehát: ugy-e László beleszeret majd Ellába?

— Valószínűnek tartom.

— És lehet azt megoldani? Szépen, jól, becsületesen?

— Még nem tudom. A probléma itt van. A regény egyelőre csak eddig van.

Sándor elkísérte Klárit a gyárig. Rövidesen búcsúztak. Azután Sándor hazament. Margit olvasott. Sándor hozzá ment és megcsókolta. (A megszokott formásokok lélek nélkül is élnek). Margit márványhideg arccal türte és olvasott tovább. Sándor megsejtette — nagy éleslátás nem kellett hozzá — hogy valami vihar készül megint. Szeretett volna mielőbb túl esni rajta, mert vacsora után irni akart. Leírni azt, amit Klárinak elmondott. Elkezdte hát a bevezetést.

— Mit csináltál délután? — kérdezte.

— Érdekel?

— Kérlek! Annyira igazán nem érdekel, hogy te ne tudnék mondani szíves közléséről.

— Azt elhiszem. Tulajdonképen, mondd, miért nem költözöl végleg Anhaltékhoz?

— Mert tudtommal ez az otthonom.

— Igen. Kosztra és kvártélyra ide szoktál járni. Egyébként pedig úgy élsz, mint nőtlen ember. Külön társaságod van, udvarolsz...

— Ahá! Innen fuj a szél? Feltékenység...

— Nem. Bolondság! Azon már túl vagyok. De nevétségessé nem akarok lenni a világ szemében! Azt nem tűröm! Mit akarsz avval a lánnyal?

— Én? Semmit!

— Akkor miért vagy mindig velem? Miért nem viselkedel úgy, mint más tisztességes nő ember?

— Ostobaságok!

— Jól tudod, hogy nem.

— Szóval azt a kis örömet is sajnálod tőlem, hogy valakivel elbeszélgetek.

— Van elég társaságod. Ott persze hallgatsz...

— Mert utálok őket! Neked is módodban volt és van is, hogy az én ugynevezett társaságomhoz csatlakozzál. De ott meg te érzed rosszul magadat.

— Nem hozzám valók. Egy öreg asszony, meg egy fiatal lány. Aztán csupa abnormalis ember. Nem is a földön élnek.

— Rendben van. De éppen úgy, ahogy én nem korlátozom a te szórakozásodat, éppen úgy meghagyhatnád nekem is a magamét.

— Én nem teszek olyat, amin bárki is megütközhetik.

— Tudtommal én sem. Különbén ez csak a régi nóta új változata. Amikor délután hivatalba jártam, azért panaszokdalt, amikor írtam, az volt a baj, most meg más.

— Mert velem sohasem törődöttél. Neked igazán kár volt nőszülnöd.

— Nem én mondtam.

— Nem. Én. Da ha már nőszülnél, még sem lehet minden kötelességet csak úgy lerázni. És lehetetlen, hogy te az eljárásod helytelenségét be ne látnád. Csak azt csodálom, hogy Anhaltné megengedi. Hát nincs neki szeme? Vagy a tulaj nagy műveltségben elvesztette minden érzékét a társadalmi illendőség iránt?

(Foly. köv.)

18 dinár 100 kgr. száraz, parkettgyári tűzifa Subotica állomáson, Vujković J. és Tsa
tölgy hulladék teljes vagonvételnél. Subotica, Jukićeva 1. 4. Tel. 6-69

ERIKA levegőfertőtlenítő
és illatosító eszencia1 liter 400 dinár, apparátus 80 dinár.
1 liter vízhez néhány csepp eszencia ele-
gendő. — Mintaküldeményt ingyen küld**ERIKA**
Subotica**Künstler Ernő**angol nri szabó, Subotica
I, Sekelska ulica 4Elegáns szabás. - Finom
munka. - Olcsó árak -
Figyelmes kiszolgálás!!

Valódi sicíliai

kénvirág, kénpor, rézgalic

legolcsóbb árakon kapható

KLEIN GÉZA és FIAI
Subotica

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a**KÖZPONTI SZÁLLODA**

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsme gyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN****Malomtulajdonosok figyelmébe!**SZÁLLITUNK Gebrüder Bühler A. G. Uzwil-
svájci gyártmányu minden modern malom-
gépet.VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gé-
pek átszerelését.KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden min-
tájú elevátort, csigákat, exhausztorokat, kö-
burkolatokat, filtereket, stb.**Eppler és Mihók malomszerelők**

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

ELÖNYOMDÁTlegmodernebb stíli rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít**LEOPOLD SÁMUEL, SENTA**
modern előnyomdabehatározási gyára**Relief-festéshez** való festékek, porok és
kellékek kaphatók**DARUVÁR**
ásvány- és iszapfürdő

Radioaktív 38—50° C fokos melegforrások

Rendkívüli gyógyhatás: női bajoknál, reumánál,
ischiasznál, vérszegénységénél. — Kellemes nyaraló-
hely! Egész éven át nyitva! Kedvező vasuti összeköt-
tetések!**Mérsékelt árak!**Főszezonon kívül nagy árengedmények!
Prospektust kívánatra.

52 8

Fürdőigazgatóság

KINTORNA— Mért ül itt ez a kutya és figyel rám ilyen me-
reven?
— Nem tudom... Ha csak azért nem, mért ön
eszik a tányérből.A becskerekai állomáson egy utas megszólít egy
vasutast:— Mondja kérem, mikor indul az utolsó vonat
Subotica felé.A vasutas végigné a kérdezőn és azt feleli:
— Azt maga nem éri meg.Brumzala ur kikíséri a feleségét a hajóállomásra.
Az asszony elutazni készül beteg nagynénjéhez— Jaj Istenem, úgy félek. — siránkozik az asz-
szony. — Még sohasem utaztam hajón.— Hát aztán? Nem olyan nagy dolog, sokkal kel-
lemesebb, mint a vonaton. Nem értem, mit rettegsz
annyira?— Hát ha elsüllyed a hajó — mondja remegve
Brumzalané.— Micsoda beszéd ez, kedvesem? Mért félsz te,
hogy a hajó elsüllyed? Hát a tited ez a hajó?Tanító: Móric, mondd meg, kinek a fia volt Mó-
zes?

Móric: A faraó leányáé.

Tanító: Számár vagy, Móric. Már elfelejtetted,
hogy a faraó leánya egy kosárban találta meg Mózeset,
amint a Nilus vizén uszott?

Móric: Jó, jó. Aztat csak őmondja...

A szórakozott tanár az uccán megszólít egy rend-
őrt:

— Mondja kérem merre van a Váraljai ucca?

— Második ucca balra.

— Jól van. Leülhet! — feleli a tanár és elsiel.

Tanító: Az apádnak tartozik valaki száz dinár-
ral és ebből ötvenet visszaad. Mennyit követel még az
apád?

Móric: Száz dinárt.

Tanító: Mondom, hogy ötvenet már megadott bo-
lőle. Mennyit követel akkor az apád?

Móric: Száz dinárt

Tanító: Nagy számár vagy te Móric még mindig
nem ismered a kivonást.Móric: Én ismerem a kivonást, de a tanító ur nem
ismeri az én papámat.Vendég (a pincérhez): Nézze kérem, ennek a ká-
vének van egy jó és egy rossz tulajdonsága. A jó tu-
lajdonsága az, hogy nincs benne cikória, a rossz tu-
lajdonsága, hogy nincs benne kávé.**Üzletáthelyezés****Bodics Boldizsár** bádogos
Matkovics S. mon festő
érte itik üz'efelteleket, hogy üzletüket
Paja Kujundziceva ul. 8. sz. alá
helyezték át**Olcsó árak!****Olcsó árak!****Fűzők,** orvosi rendelésre haskőtök**GUTAI-nénál**

VII., Ostojičeva ulica 32.

Amerikai kenőolajok Cséplőgép-, cilind- és motorolajok, vilá-
gos francia gyanta, továbbá, csapágyzsír

versenyen kívüli árakon

KLEIN GÉZA és FIAI-nál
SUBOTICA 5503**OLCSÓ
WALLACE**

sorozatban megjelentek

KATÓ ÉS A TIZEK.**A 13-AS SZOBA.**Füzve **20** dinár Kötve **34** dinár

Megrendelhetők az alanti szelvényel

Bácsme gyei Napló kiadóhivatala
Subotica

Ezennel megrendelem

Wallace: Kató és a Tizek.

" A 13-as szoba c. könyveket

kötetjét füzve 20 dinárért, kötve 34 dinárért.

1. A köteteket személyesen veszem át.

2. A köteteket postán kérem; az árat és a portó-
költséget tessék utánvételezni,3. A könyvek árat és a portót előre beküldöm.
Kérek postabefizetési lapot.

(A nem kívánt törlendő)

olvasható aláírás

pontos cím

Ismét

leszállt a kenyér ára
a Sibalić-féle kenyérgyárban1-a fehér szalonkenyér kg.-ja 4.— dinár
1-a fehérkenyér : 3.— :
1-a rozskenyér : 3.50 :
félbarna-kenyér : 2.50 :Elsőrendű sütemények! Egész napon át privát sütés!
Higiénikus! Tiszta! — Kapható: a kenyérgyárban,
Petrogradska ul. 12, a kenyérgyár árusítóhelyén a
piacon, Konstantinovič Laza fűszerüj letében, Senoe
ulica, Sibalić Ilija új üzletletében, Gajeva ulica.**Ondolálás** hajvágás, hajfestés **Speciálta hölgyparóka készítésben és** **V. Bulajic** **SUBOTICA**
fejmosás, egyéb hajmunkákban. — Olcsó árak. Aleksandrova 15
Prokcsch-palota

Csak a FIGOL és semmi más

gyógyítja meg Önt a legrégebb, legmakacsabb és legelhanyagoltabb székszorulástól, valamint a gyomor és a belek bármilyen betegségétől. A FIGOL gyógyerejű tengeri növényekből és fűgéből készült háziszser, íze rendkívül kellemes. Készíti és postán szétküldi Dr. Semelić gyógyszerháza Dubrovnik 2. — Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

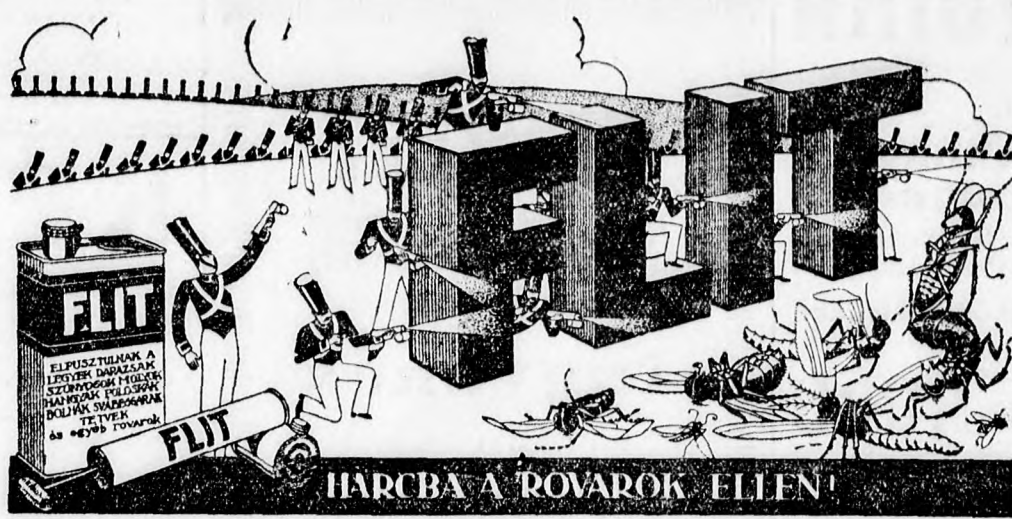
Megérkeztek az új tözelékek
**új burgonya
zöld paprika
borsó
tök
káposzta**
olcsón kapható
nagyban és kicsinyben
Najcsen Gőza cégnél, Subotica

Garantált friss
I-a teavaj
kg-ja 50 dinár
Naponta friss
joghurt kapható
Gulyás
tejesarnokában
Subotica, Rudićeva ul. 3.
Trumbićeva ul. 7
(Papucs-piac)

Jutányos áron kaphatók
**viz- és gőz-
armatura
tömítések,
gummiáru,
cséplési és
malom-
üzemcikkék,
kerékpárok,
varrógépek,**
és ezek alkatrészei
**Kerékpárgummi
Földvári Mór-
nál, Sombor**
Kereskedőknek és iparüze-
meknek árkedvezmény

Simon és Bodnár
gépjáratóműhely, vas-
és rézöntő
VI. kör Tolstojeva ul.
27. szám
(Kenyérgyár melletti utca)
Elvállalunk min-
dentéle mezőgaz-
dasági gépjáratást
és alkatrészek
ujjtását
v a s h ó l vagy hármely
ötvetztől
Külön osztályunkon: autók,
traktorok, gázmotorok, vala-
mint az összes tüzgépek javítá-
sát speciális szerelvényeink-
kel szakértően garancia mellett
végezzük
**vas- és rézöntő-
műhelyben**
A beküldött rajzok
vagy minták után bár-
milyen gépalkatrészt a
legelősebb áron készí-
tünk
5800

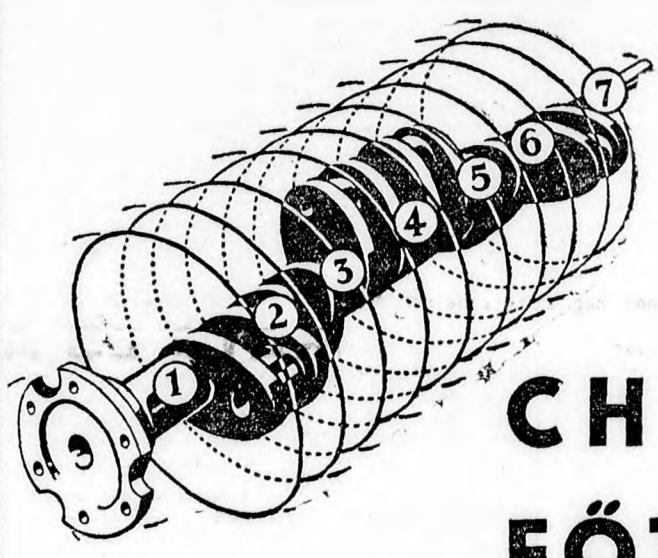
Vésnököt
elsőrendű munkás
vegyes munkára
(laposvésés feltétlenül)
keresünk Zagrebba
Ajánlatok „Graver P-1459”
jeligére az Interreklam d. d.
Zagreb, Marovska 28 címre
küldendők. 6460

Naponta friss
TEAVA J
kg-ja 45 dinár
JOGHURT
literje 10 dinár
Csak a 6467
Gradjanska Mlekara-ban
Zrinjski trg 14 kapható

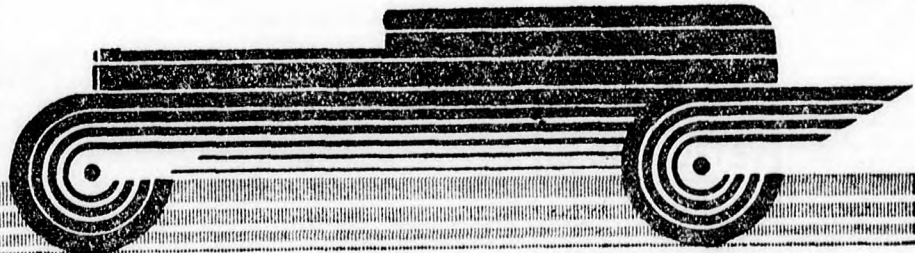
Gépeszt keres
nagyobb göztéglagyár
Csakis ügyes, tapasztalt
szakemberek adják le aján-
latukat **Schmolk**
hirdetőirodában Novisad
„Téglagyár”
jeligére 6525

A SIMA-KÖNNYED JÁRÁS

**EGYIK
TITKA
.....A**

CHRYSLER- FŐTENGELY

Másodpercenként hússzor, harmincszor, ötvenszer — Chrysler kocsjának sebességéhez mérten — fordul meg a motor tengelye, ugyanannyiszor közvetíti az 'Ezüstdóm' motor hatalmas erejét, minden zaj, minden vibráció nélkül. Lágyan közvetíti ezt a hatalmas erőt, ami csak a Chrysler kocsi tulajdonsága. Hét nagy csapágyban nyugszik, ellensúlyokkal, amelyek arra valók, hogy a hat dugattyurud centrifugális erejét kiegyenlítsék. A lökhárítók még a hatalmas Chrysler-felgyorsulás mellett is megszüntetnek minden vibrációt. Azonkívül a főtengety mind-egyik körfordulat alatt, minden csapágyban egy olajszalag veszi tökéletesen körül. A Chrysler-főtengelynek köszönhető, hogy

a Chrysler-motorerő zajtalansága és lágy-sága 100,000 Km. után ép olyan kiváló, mint volt az első ötszáz Km. után.

EGY CHRYSLER KOCSIBAN MEGVANNAK AZ ÖSSZES KÖVETKEZŐ TULAJDONSÁGOK: 'EZÜSTDÓM' HATHENGERES NAGYTELJESÍTMÉNYŰ MOTOR, HŐTÁGULÁSMENTES INVAR-ACÉL DUGATTYUK. A MOTOR ÉS A RUGÓVÉGEK GUMMIBAN ÁGYAZVA. HÉT CSAPÁGYAS FŐTENGELY ELLENSÚLYOKKAL. LÖKHÁRÍTÓK, TENGELYHÁZSZELLŐZTETÉS, LEVEGŐ-ÉS OLÁJTISZTÍTÓ. BENZIN-SZÜRŐ. NYOMÁS ALATTI OLÁJOZÁS. HYDRAULIKUS FÉKEK.

Három híres bathengeres modell: Chrysler Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65'. Chrysler kocsi minden fajtában és minden árban. Nézze meg a modelleket a vezérképviseletnél. Kerjen árjegyzéket és részletes leírást.

VEZÉRKÉPVISELO JUGOSZLÁVIA RÉSZÉRE: W. H. SMYTH, BEOGRAD. KÉPVISELO: ALBERT SZILÁRD, DIPL. ING., SOMBOR
Chrysler Motors Detroit Michigan

Olcsón eladó
45 kat. hold prima szántóföld terméssel, nagy téglá szállással Rogaticán.
33 kat. hold prima szántóföld földterméssel, Ivankovic és Babupusta között.
Megbízott:
Goldfahn Sombor
Kneževićeva 26, a megyeház közelében 6511

Háztartási és konyhacikkok kereskedésem részére szerb, magyar és német nyelvű-
dással rendelkező
segédet keresek
azonnali belépésre, aki a katonai kötelezettségének eleget tett 6520
Nišević Sava, Novisad

Tel. 573 Tel. 573
Gyümölcsexportőrök!
Kosarak megszignálására
olajfestékek
minden színben olcsón
Schäffer Róza
festéküzletében
főpostával szomban

**Sütemény 2 din.
Haboskavé**
süteményrel 5 din.
Fagylalt
egy szelet 3 din.
Alkalmi és lakodalmas
Torták
olcsón 5408
„MIGNON”
Institorisz Sándor
ujjonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strossmajerova ul. 22
Hápiac, Faragó mészáros mellett

3 1/2 tonnás „Büssing”
teherautó
használt állapotban
eladó
Megtékinthető
Weifert sörlőraktárnál
Novisad, Uspenska 5

Rékkő és rafia
legelőnyösebben beszerezhető nagyban és kicsinyben
NEMÉNYI i DRUG
cég fűszerüzletében
Suboticeán

